

FAG: SAMFUNDSFAG 7. – 9. KLASSE

EMNE: DEMOKRATIOPFATTELSE - HERUNDER KONSENSUS - OG KONFLIKTPPOSITIONER

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
almindelige civilsamfund	<p>Hvad er forskellen mellem et direkte og et repræsentativt demokrati?</p> <p>Hvad er globalisering – og hvad mener politikerne, når de taler om globalisering? Er globalisering noget godt eller dårligt? Hvilke muligheder eller umuligheder rummer begrebet globalisering og er globalisering en fare eller fordel for demokratiet?</p> <p>Er der en grænse for, hvor stort et spænd af forskellige værdier og normer, civilsamfundet kan indeholde?</p> <p>Er Danmark et multikulturelt samfund? Hvad betyder integration og hvilke former for integration findes der?</p> <p>Hvilke positioner og holdnin-</p>	<p>Fra vanskeligt forståeligt stof til lettere begribeligt, må arbejdsformerne variere med hhv...</p> <ul style="list-style-type: none"> - læreroplæg - elevfremlæggelser - klasses Diskussioner - gruppearbejde med forskellige arbejdsopgaver - inddragelse af elevernes organisatoriske, demokratiske organ i form af Elevrådet - invitation af de forskellige politiske partiers ungdomsorganisationer (I dette tilfælde kan det betale sig at få oppositionelle ungdomspartier til at komme til en paneldebat om et udvalgt område) - Virksomhedsbesøg 	<p>at stemme, når de er 16. Hvad synes du? Temanummeret giver bolden op til diskussion blandt folkeskolens ældste om unge og demokrati. Fakta og undervisningsideer på www.zapp.dk.</p> <p>Mellemfolkeligt Samvirke 2005. 40 sider, ill. 48 kr. 15 stk. 295 kr. 25 stk. 395 kr. (DC-nr. 32.15)</p> <p>Bog Dagdriveren & detektiven – en bog om journalistik for amatører Red. af Kirsten Holck Rantorp, ill. af Niels Poulsen Om skriveundervisning efter journalistiske metoder og arbejdsformer. Skrivekunsten læres ved at gøre det. Hvordan skrives en god historie? Om de forskellige skriveformer fra avisen: nyheder, analyse, interview, portræt, leder, anmeldelse m.v. Med littera-</p>	<p>reelt er begyndelsen på et sådant organisatorisk demokratisk repræsentantskab)</p> <ul style="list-style-type: none"> - at eleverne udtrykker en viden om, at Danmark er knyttet til EU og implicit de demokratiske beslutninger som dermed træffes uden for en reel national ramme men som har betydning for 'vores' dagligliv - at eleverne får kendskab til, at beslutninger om det enkelte menneske ikke 'bare' er truffet af staten men i lige så høj grad afhængig af det liv som udfoldes i familien, med vennerne, i klubberne, på arbejdspladsen etc.

FAG: SAMFUNDSFAG 7. – 9. KLASSE

EMNE: DEMOKRATIOPFATTELSE - HERUNDER KONSENSUS - OG KONFLIKTPPOSITIONER

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
	<p>ger har de danske politiske partier egentlig til uddannelse, integration, velfærd etc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inddragelse af forældre, der har kendskab til eller har været inddraget i konflikter, der har et politisk sigte eller perspektiv - Ekskursion til Institutioner, der forvalter politiske beslutninger (Eks. rådhuset) - Ekskursion til By- eller Landsretten (For videre fordybelse i konsekvenserne af ikke-overholdte bestemmelser iht. Straffeloven) 	<p>turhenvísninger.</p> <p>Avisen i Undervisningen, 1. udgave 1998. 121 sider, ill. Pris ved udgivelsen 90 kr. (DC-nr. 07.1)</p> <p>Pressen: Undervisningsavisen (Udgives af Politiken)</p> <p>Inddrag yderligere relevant materiale i forhold til aktuelle sager som fremgår af aviser og dagspressen</p> <p>Digitale medier: Dilemma- og demokratispillet Global Island</p> <p>Global Island er en ø i cyberspace på adressen www.globalisland.nu. Global Island er samtidig et demokrati- og dilemmaspil velegnet til undervisning i 8.-10. klasse og på ungdomsuddannelserne.</p>	

FAG: SAMFUNDSFAG 7. – 9. KLASSE**EMNE: DEMOKRATIOPFATTELSE - HERUNDER KONSENSUS - OG KONFLIKTPPOSITIONER**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
			<p>Gennem spillet lærer eleverne i praksis at agere efter demokratiske spilleregler i forhold til diskussion, holdningsargumentation, gensidig information, formulering af egne ideer og holdninger, én stemme pr. deltager, flertallet bestemmer m.m. I rollen som parlamentsmedlemmer i øens fem lande skal de diskutere og løse globale dilemmaer.</p> <p>Take Part interaktivt spil på internet/cd-rom Et procesorienteret spil, der sætter fokus på menneskeretigheder, demokrati, forhandling og kommunikation. I spillet bliver deltagerne til aktive beslutningstagere i et fiktivt univers, der består af fire Ø-råd på fire øer, et Regionsråd og et Statsråd i et tredjeverdensland. Spillet kan spilles off- eller online på hjemmesiden www.takepart.dk eller</p>	

FAG: SAMFUNDSFAG 7. – 9. KLASSE**EMNE: DEMOKRATIOPFATTELSE - HERUNDER KONSENSUS - OG KONFLIKTPPOSITIONER**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
			<p>rekvireres som cd-rom (gratis). Sprog: dansk eller engelsk. Udviklet af Statens Pædagogiske Forsøgscenter og Folkekirkens Nødhjælp i samarbejde med Historiefabrikken 2004. Spillet kan frit downloades eller rekvireres på cd-rom.</p> <p>Digitale medier www.valgret.dk Skal 16- og 17-årige ha' stemmeret? Hvorfor – eller hvorfor ikke? På siden kan man finde viden og holdninger om valgretsalderen. Unge har også mulighed for selv at komme til orde. Man kan bestille pjecer, se videoklip og få inspiration til, hvordan man selv tager debatten, fx igennem mini-rollespil. Siden er udarbejdet af Dansk Ungdoms Fællesråd, som har udgivet materialer og rollespil om 16-års valgret, et materiale, der indeholder lovgrund-</p>	

FAG: SAMFUNDSFAG 7. – 9. KLASSE**EMNE: DEMOKRATIOPFATTELSE - HERUNDER KONSENSUS - OG KONFLIKTPPOSITIONER**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
			<p>laget, forskellige holdninger til en nedsat grænse for valgret, andre aldersgrænser for unge, eksempler fra andre lande og eksempler på unges indflydelse. Find materialer på www.duf.dk under "Materialer" og "Nationalt".</p> <p>Digitale medier www.ungtinget.dk Folketingets børne- og ungdomsportal hvor du finder Grundlovens tekster og andet relevant materiale om folkestyret i Danmark. Desuden en beskrivelse af spillet "Politiker for en dag", hvor elever i 8. og 9. klasse kan komme på besøg på Christiansborg og via et rollespil opleve det politiske liv.</p> <p>Digitale medier www.leksikon.org Siden rummer beskrivelse af forskellige former for og opfattelse af demokrati. Siden er</p>	

FAG: SAMFUNDSFAG 7. – 9. KLASSE**EMNE: DEMOKRATIOPFATTELSE - HERUNDER KONSENSUS - OG KONFLIKTPPOSITIONER**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
			<p>produceret med udgangspunkt i det norske Pax-leksikon.</p> <p>Digitale medier www.folkestyre.dk En hjemmeside hvor man kan finde argumenter for og imod direkte demokrati. Bag siden står foreningen for direkte demokrati, der bl.a. går ind for flere folkeafstemninger.</p> <p>Digitale medier www.folketinget.dk Folketingets hjemmeside med information om folketingets arbejde, dagsordener, referater og bilag. Siden har link til fx tv fra folketingssalen. Siden har link videre til partiers hjemmesider.</p> <p>Digitale medier www.projektopgaven.dk Projektopgaven – 9. klasse er en nethåndbog lavet til eleven, som skal i gang med projektopgaven eller måske</p>	

FAG: SAMFUNDSFAG 7. – 9. KLASSE**EMNE: DEMOKRATIOPFATTELSE - HERUNDER KONSENSUS - OG KONFLIKTPPOSITIONER**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
			<p>står midt i den. Siden giver svar på spørgsmål, hjælp, råd og nyttige tips. Siden, der ligger på undervisningsportalen www.emu.dk, har også link til den nye bekendtgørelse for projektopgaven (ikrafttrædelse 1. august 2005).</p> <p>Digitale medier www.aiu.dk Kig ind på AvisNET som er et undervisningssite om aviser og medier. Under de forskellige menupunkter kan du finde materialer og opgaver på forskellige niveauer. Via AvisNET er det muligt for skoler, undervisere, elever og studerende at benytte sig gratis af nyhedstjenesterne Ritzaus og POLFOTO.</p> <p>Digitale medier www.noedhjaelp.dk Folkekirkens Nødhjælp har et web-baseret undervisnings-</p>	

FAG: SAMFUNDSFAG 7. – 9. KLASSE**EMNE: DEMOKRATIOPFATTELSE - HERUNDER KONSENSUS - OG KONFLIKTPPOSITIONER**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
			<p>materiale, som giver tips til hvordan man laver en avisredaktion i klassen – se under "Undervisning", "Undervisning på nettet". Materialet "Gadebørn i Honduras" "Børn og rettigheder – jagten på et godt liv".</p> <p>Video og tekstbogsmateriale + lærebogsmateriale, der behandler børns rettigheder, menneskerettigheder og den danske grundlov. Materialet tager udgangspunkt i nogle konkrete lande repræsenteret ved nogle børns eksistentielle levevilkår. www.cfu-aarhus.dk</p> <p>-----</p> <p>"Ægte dansk? Indvandringen til Danmark før og nu". Birthe Lauritsen. 2002 Alinea</p> <p>"Dansk nok?" Ulla Brodersen. CDR-Forlag 1994.</p>	

FAG: SAMFUNDSFAG 7. – 9. KLASSE**EMNE: DEMOKRATIOPFATTELSE - HERUNDER KONSENSUS - OG KONFLIKTPPOSITIONER**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
			<p>“En anden generation” . Adil Erdem. CDR-forlag 1998.</p> <p>Alle bøger, der omhandler diskussioner om dét at være fremmed i Danmark. Diskus- sionsoplæggene kommer fra unge mellem 16 – 20 år. Der diskuteres problemer mht. kulturforskelle. God som fæl- leslæsning. Kan fås på www.cfu-aarhus.dk</p>	

TVÆRFAGLIGT
2. - 4. KLASSE

FAG: TVÆRFAGLIGT 2. - 4. KLASSE

EMNE: FÆDRELAND OG MODERSMÅL - RUMMER ELEMENTER FRA ALLE FAGENE I INDSKOLINGEN

I klasser med flerkulturel baggrund er det vigtigt at bevidstgøre, synliggøre og udnytte de ressourcer, som de tosprogede børn har, for at børnene derigennem får adgang til dem og byder ind med dem i undervisningen.

Der arbejdes også med Danmark, med landet, sproget (dialekter) og kulturen, så der er et grundmønster at arbejde ud fra, der er børnenes fælles forankringssted. Det er lærerens rolle at lave en planche, efterhånden som arbejdet med Danmark skrider frem, så eleverne kan kigge på den, når de skal i gang med at lave deres planche.

Det er vigtigt, at have en god dialog med de tosprogedes forældre om, hvordan børnene arbejder, og hvad man gerne vil have deres bidrag til, evt. lave en lille liste over de ting og emner, de kunne have med og fortælle om i klassen for at give indtryk af den kultur, de kommer fra. Det kan være nødvendigt over for forældre, der kommer fra områder, der stadig er præget af uløste konflikter, at gøre klart, at i en dansk skole er det i orden at fortælle, hvordan man selv oplever konflikten, at det vigtigste er, at man fortæller i et sprog og en forståelse, som børn i den alder kan sætte sig ind i.

Modersmållærere, ældre elever eller evt. ansatte på skolen med anden etnisk baggrund end dansk er vigtige at inddrage, når arbejdet med at alle elever skal lære ord og vendinger på klassekammeraternes modersmål går i gang. Selve sprogmarkedet og forarbejdet til det virker opblødende på den generthed, som mange tosprogede har over for at tale og give eksempler på deres modersmål i klassen. Alle børn får en større opmærksomhed på sprog, og de tosprogede bliver mere åbne for at inddrage deres modersmål i deres andetsprogstilegnelse, hvilket giver dem en mere sikker andetsprogsudvikling.

Emnet medvirker til opfyldelse af folkeskolens formål, trinmål for dansk, trinmål for natur/teknik og trinmål for historie inden for nedenstående områder:

Folkeskolens formål: Folkeskolens opgave er i samarbejde med forældre at fremme elevernes tilegnelse af kundskaber, færdigheder og udtryksformer, der medvirker til den enkelte elevs alsidige, personlige udvikling.

Dansk - Trinmål efter 4. klasse

- bruge talesproget i samtale, samarbejde, diskussion, fremlæggelse og fremførelse
- udtrykke sig mundtligt i genrer som referat, kommentar, fortælling, oplæsning, interview, drama og oplyse om fagligt stof
- lytte aktivt og følge op med spørgsmål
- læse skønlitteratur og faglitteratur
- oversigtslæse – fastholde hovedindhold i en tekst v. h. a. understregning og referat
- søge information på forskellige måder
- udtrykke sig i billeder, lyd og tekst i små produktioner samt i dramatisk form
- skrive refererende, beskrivende og berettende
- bruge illustrerende billeder i egne tekster

Natur/Teknik - Trinmål efter 2.klasse

- undersøge enkelte forhold vedrørende vejret, f.eks. nedbør og temperatur
- kende alment geografisk navnestof fra regioner og stater i vores egen del af verden
- beskrive planter og dyr
- beskrive menneskers levevilkår i andre kulturer set i forhold til egne levevilkår

Trinmål efter 4. klasse

- beskrive menneskers levevilkår i andre kulturer set i forhold til egne levevilkår
- beskrive dyr og planter i forskellige naturområder

FAG: TVÆRFAGLIGT 2. - 4. KLASSE

EMNE: FÆDRELAND OG MODERSMÅL - RUMMER ELEMENTER FRA ALLE FAGENE I INDSKOLINGEN

- give eksempler på menneskers levevilkår forskellige steder på jorden
- kende forskellige klimazoner og plantebælter på tematiske kort
- kende forskellige landskabstyper
- kende alment geografisk navnestof fra regioner og stater i vores egen del af verden

Formål for faget historie:

Elevernes forestillinger om egne og andres kulturer, livsformer og værdier udfordres og perspektiveres ved at inddrage aspekter fra andre kulturer.

Trinmål efter 4.kl.:

- kende til hverdag i andre kulturer, herunder nordiske kulturer
- fortælle om sammenhænge mellem materielle kår og hverdagsliv, som det manifesterer sig i sundhed og sygdom, fattigdom og rigdom

FAG: TVÆRFAGLIGT 2. – 4. KLASSE

EMNE: FÆDRELAND OG MODERSMÅL - RUMMER ELEMENTER FRA ALLE FAGENE I INDSKOLING

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>Sproglig opmærksomhed, herunder</p> <ul style="list-style-type: none"> - at bevidstgøre/offentliggøre sprog og kulturer, der findes i klassen. - at alle føler, de kan bruge deres erfaringer/viden. - at alle føler sig ligeværdige og respekterede. 	<p>Fædreland og Modersmål</p> <p>Der arbejdes med Danmark (sprog, kultur og facts) som model og fællesområde.</p> <p>Der arbejdes med sprog, kultur og facts om de lande, hvori de tosprogede børn i klassen har deres rødder.</p> <p>Eventyr</p> <p>Sproglig opmærksomhed</p>	<p>Fælles gennemgang af Danmark:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Fremstilling af planche (eksemplarisk) med indbyggertal, kort, flag, klima, eksempler på dyr og planter m.m. -Besøg af f.eks. bedsteforældre, der taler dansk med dialekt. -Børnene forbereder spørgsmål. -Besøg af tosprogede børns forældre, der fortæller og viser ting fra deres hjemland. -Oplæsning af eventyr. -Lytte til musik. -Børnesange/rim/remser. -Gruppearbejde om lande. -Fremstilling af plancher. -Forberede sprogmarked (prøver på skriftsprog og små nyttige ord og vendinger) -Holde sprogmarked evt. med en naboklasse. (Man kan fx lære at tælle til 10 	<p>Danmark: De små fagbøger (fås på fællessamlingen)</p> <p>Rundt i Danmark: Østjylland, Vestjylland, Lolland, Falster, Møn, Bornholm, Sønderjylland, Nordjylland</p> <p>Asiens Dyr: Lademann</p> <p>Europas Dyr: Lademann</p> <p>Fællessamlingen: Zozan –en kurdisk pige: Mahmut Baksi og Elin Clason (god at læse op af, gode billeder)</p> <p>Asya fra Tyrkiet: Jan Hjarnø (god at læse op af, gode billeder)</p> <p>Eventyr: Hodja 111 historier med Nasredin</p> <p>Drengens drøm: Fin Korzen</p> <p>Fortællefluglene fra mange lande (Chile, Dk, Ghana, Guinea, Indien, Irak, Iran, Somalia,</p>	<p>At børnene udviser sproglig opmærksomhed</p> <p>At alle børn inddrager deres erfaringer i samtaler i klassen.</p> <p>At både tosprogedes forældre og danske forældre viser glæde over den mangfoldighed af sprog og kultur, deres børn færdes i.</p> <p>At forældre engagerer sig, bidrager med viden og effekter og møder op til arrangement.</p>

FAG: TVÆRFAGLIGT 2. – 4. KLASSE**EMNE: FÆDRELAND OG MODERSMÅL - RUMMER ELEMENTER FRA ALLE FAGENE I INDSKOLING**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
		<p>på kurdisk, eller lære at skrive sit navn på arabisk.</p> <p>Forældrearrangement: -Hver gruppe arrangerer "en rejse" til landet, der starter i afgangshallen i lufthavnen i DK(pilot, stewardesse, rejseleder m.m.) -Fremvisning af sange og danse fra de forskellige lande, herunder Danmark. -Tag-selv-bord med retter fra alle de lande, der er blevet arbejdet med.</p>	<p>Syrien, Vietnam)</p> <p>Troldkvinden på Sortebjerget (tyrkiske folkeeventyr)</p> <p>Den enfoldige bonde og andre eventyr fra Kurdistan bl.a. Ræven med perlehalen. Et kurdisk folkeeventyr</p> <p>Aladin og den vidunderlige lampe og andre eventyr fra tusind og en nat.</p> <p>Alli Baba og fyrre farlige røvere.</p> <p>www.duda: vælg: Dansk vælg: Somaliske eventyr på dansk og somali</p>	

**SUNDHED,
SEKSUALUNDERVISNING
OG FAMILIEKUNDSKAB**

EMNE: SEKSUALITET, KÆRLIGHED OG TOLERANCE

Emnet "Seksualitet, Kærlighed og Tolerance" er obligatorisk for alle elever i folkeskolen, da seksualitet er en eksistentiel faktor i tilværelsen. Måden den enkelte forholder sig til seksualitet på især i puberteten er individbaseret. Den enkeltes kultur, religion og familiebaggrund bestemmer i høj grad hvordan man møder seksualitet og kærlighed. Folkeskolen skal sikre, at ingen elever oplever seksualitet og kærlighed som tabuiseret. I folkeskolen skal emnet italesættes, så vi sikrer, at tavshed og porno ikke danner et kedeligt og destruktivt fundament for de unge.

Dette emne er planlagt til 9. klassesetning og derfor vil jeg fokusere på trinmålene fra denne årgang.

Formålet med undervisningen i sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab er, at eleverne tilegner sig indsigt i vilkår og værdier, der påvirker sundhed, seksualitet og familieliv. Eleverne skal opnå forståelse af den betydning, seksualitet og familieliv har for sundhed samt af samspillet mellem sundhed og miljø.

Stk. 2. Undervisningen skal knyttes til elevernes egne oplevelser, erfaringer og begreber for at medvirke til udvikling af engagement, selvtillid og livsglæde samt støtte den enkelte i udvikling af egen identitet i samspil med andre.

Stk. 3. Undervisningen skal i enhver henseende bidrage til, at eleverne udvikler forudsætninger for, at de i fællesskab med andre og hver for sig kan tage kritisk stilling og handle for at fremme egen og andres sundhed.

Trinmål efter 9. kl.:

Årsager og betydning:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- forholde sig til kønsroller, som de kommer til udtryk i forskellige generationer og i medier
- gøre rede for følelsers og kærligheds betydning for sundhed, seksualitet og familieliv

Visioner og alternativer:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- gøre rede for betydningen af familien og andre sociale netværk for den enkelte og for fællesskabet
- analysere forestillinger om det gode liv
- vurdere alternativer for den enkelte og for fællesskabet

Handling og forandring:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- forudsige barrierer i arbejdet med løsnings- og handlemuligheder
- diskutere, hvordan negative konsekvenser af seksuallivet kan undgås
- gøre rede for børns og unges rettigheder i skolen, familien og på arbejdspladsen.

FAG: SUNDHED, SEKSUALUNDERVISNING OG FAMILIEKUNDSKAB 8. - 10. KLASSE
EMNE: SEKSUALITET, KÆRLIGHED OG TOLERANCE

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<ul style="list-style-type: none"> I skal opnå viden, så tabuer, myter og fordomme forsvinder. I skal diskutere abort og forskellige slags prævention. I skal diskutere lyst, grænser og ansvar i forhold til seksualliv. I skal opnå viden, så I kan sikre jeres egen og andres sundhed. I skal opnå holdninger, så I kan tage personlig stilling og handle. I skal fremover kunne have et ansvarligt følelses- og seksualliv. 	<p>Drenge- og pigekroppen</p> <p>Krop og udseende</p> <p>Forelskelse og følelser</p> <p>Seksualitet og samvær</p> <p>Kærlighed og følelser</p> <p>Kønsidentitet</p> <p>Tolerance - at respektere grænser – boller venner?</p> <p>Den seksuelle debut</p> <p>Forsk. former for prævention</p> <p>Graviditet</p> <p>Kønssygdomme</p> <p>Sex og menstruation</p> <p>”Størrelsens betydning”</p>	<p>Debat i grupper. Nogle gange skal grupperne være kønsopdelte, andre gange skal de ikke.</p> <p>Fælles snak på klassen.</p> <p>Gruppefremlæggelser.</p> <p>Se film.</p> <p>Lave drama.</p> <p>Der findes flere spil blandt andet:</p> <p>Få besøg i klassen, ung til ung rådgivning, i Århus findes ”sexløberne”.</p> <p>Gennem Lysthuset i Århus kan foredrag arrangeres.</p> <p>Der findes virtuelle test blandt andet på Lysthusets hjemmeside.</p>	<p>Hjemmesider: www.netdoktor.dk www.sundhedsguiden.dk www.hivinfo.dk www.lysthuset.dk www.bedreksualundervisning.dk</p> <p>Der findes mange fagbøger indenfor dette område. Jeg vil nævne nogle enkelte:</p> <p>”Kys & bolle om følelser, kærlighed og sex” af Janne Hejgaard.</p> <p>”Den seksuelle debut” af Anne Magnussen.</p> <p>”Dig, mig og kærligheden – 150 ærlige svar på spørgsmål om sex” af John Madsen.</p> <p>”Sex med mere”, primært for piger, af Sandra Dahlen.</p>	<p>At der er fnis men ikke fjol.</p> <p>Debat</p> <p>Udvekslinger af holdninger.</p> <p>At eleverne giver udtryk for tolerance.</p> <p>At eleverne klarer test rimeligt.</p>

FAG: SUNDHED, SEKSUALUNDERVISNING OG FAMILIEKUNDSKAB 8. - 10. KLASSE
EMNE: SEKSUALITET, KÆRLIGHED OG TOLERANCE

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
	<p>Liderlighed</p> <p>Hvordan afslutter man et forhold</p> <p>Forskellige former for seksuel orientering</p> <p>Porno</p> <p>AIDS</p>		<p>”Pikfryd”, primært for drenge, af Manne Forssberg.</p> <p>På Lysthusets hjemmeside findes et infotek, der rummer mange titler. Lysthuset er behjælpelig med at rådgive omkring relevant materiale.</p> <p>Lærermateriale: Sundhedsstyrelsens rapport ”Ung 2006” om 15-24-åriges viden, holdninger og adfærd i forhold til seksualitet.</p> <p>Der er naturligvis mange gode værker indenfor skønlitteratur, der er velegnede.</p> <p>Film: ”Jalla, Jalla.” og ”Fuck-ing Åmål”.</p>	

An abstract painting featuring a central white space with a blue outline. The background is filled with bold, expressive brushstrokes in black, red, purple, yellow, and green. The overall style is dynamic and colorful.

HJEMKUNDSKAB

8. - 10. KLASSE

FAG: HJEMKUNDSKAB 8. - 10. KLASSE

EMNE: FOOD FOR THOUGHT

Det siges, at mad er et afgørende kulturelt emblem, at mad er en kulturbærer. Kulturen skal kendes på dens mad, ligesom forskellige råvarer, typer af forarbejdning og spisevaner er forskellige fra kultur til kultur, nation til nation. Men hvis mad og kultur menes at være uløseligt forbundne størrelser, fordrer et forløb i madkultur i sigens natur en forståelse af sammenhængen mellem netop disse størrelser. Hvad er "kultur", og er dette nødvendigvis en fast og uforanderlig størrelse?

Nærværende interkulturelle forløb sigter mod en problematisering af netop begrebet "madkultur", hvor den enkelte elev selv inddrages i en refleksion og problematisering af ovennævnte begreb. Grænser flytter sig og opløses, nationer disintegreres og samles i nye internationale eller globale unioner. Det er derfor ikke tilstrækkeligt i et forløb som dette at læse om alverdens egnsretter og ved lynvisit at lære om "spansk", "indisk" og "italiensk mad". En forståelse af (mad)kultur er ikke gjort ved at lave "enchiladas", tage middagslur og bære sombrero, men hænger snarere sammen med en grundlæggende indsigt i den enkelte (mad)kulturs foranderlighed og sammensatte natur. Thi ej heller mad accepterer nationale grænser. Pizzaen, som den laves herhjemme, med shawarma og dressing, er velsagtens et mellemøstligt spin over en amerikansk version af en traditionel napolitansk ret – og den moderne version af den klassiske danske frikadelle, hvor svinet erstattes af lam og hvidløg, har reminiscenser af den græsk-tyrkiske taverna. Mad ændrer sig hele tiden i takt med den globale verdens stadige despekt overfor nationale grænser og nationalstatslige anliggender. Grundlæggende for en forståelse af mad og madkultur er således altså en generel indsigt i kulturen som en foranderlig og i nogen grad flydende størrelse. Sigtet med et interkulturelt forløb må derfor i realiteten blive "universelt" – et forsøg på at bygge bro "mellem" (inter-) kulturer, snarere end kunstigt at fastholde nationale forskelligheder, skævheder og særkender.

Et sådan sigte har til formål at lære den enkelte elev om nøjagtigt, hvor svært det er at definere og fastsætte "kultur". – At få den enkelte til at stille spørgsmålstejn og forstå, at forskelle i madvaner og -kultur i lige så høj grad måtte findes på tværs af generationer og køn som på tværs af bjergkæder og verdenshave.

Det har desuden den praktiske fordel at gøre forløbet uafhængigt af den enkelte classes sammensætning. Forløbet har til formål at være anvendeligt i en stærkt broget classesammensætning såvel som i en hovedsageligt dansk eller tosproget gruppe. I stedet for præskriptivt at tage udgangspunkt i nogle forestillede forskelle imellem klassekammeraterne "Mahmoud" og "Bo", baseret på disse elevers oprindelse i henholdsvis Tunesien og Herlev, sigter forløbet her på at finde ligheder og forskelle imellem alle classes elever (og disses forældre) ved at få eleverne selv i tale. Hvorfor pådutte "Mahmoud" tunesiske spise- og madvaner, når vi end ikke med sikkerhed ved, hvad "tunesiske spise- og madvaner" måtte være? En classes homogenitet er ikke 1:1 defineret af de enkelte elevers nationale oprindelse. At forestille sig dette er etnocentrisk og orientalistisk. "Bo" kan have lige så meget til fælles med "Mahmoud" som med "Lise", og alle kan de være meget forskellige fra deres respektive forældre.

Af samme årsag sigter forløbet her på at få den enkelte elev til at forstå kulturel diversitet og mangfoldighed, snarere end at overlevere nogle (måske) opdigtede eller (i al fald) forældede kulturelle forskelle. Kulturer er i konstant udveksling med hinanden og i stadigt stigende grad sammensatte. Derfor ønskes det, at den enkelte elev åbner sig for en forståelse af dette og en glæde ved diversitet og mangfoldighed mht. mad og -kulturer i det hele taget.

Madkultur er at forholde sig til mad, at have et forhold til mad. Det er dette, som tilsigtes hos den enkelte elev med nærværende forløb, og et sådan forhold skal gerne i tilgift være sundt og fornuftigt, såvel i en økonomisk som en ernæringsrigtig og etisk forstand. Men for at vække elevens interesse for sådanne filosofiske eller (mad)kulturelle spørgsmål, må de i sigens natur gøres spiselige. Nærværende forløb er et forsøg på dette.

FAG: HJEMKUNDSKAB 8. - 10. KLASSE

EMNE: FOOD FOR THOUGHT

Der tages udgangspunkt i følgende slutmål for hjemkundskab som valgfag:

Mad, måltider og livskvalitet

- smage forskelle og sætte smagserfaringer i relation til kryddring, fødevarer, tilberedningsformer, måltider, servering, stemning og rum
- give eksempler på måltider gennem tiden og i forskellige kulturer (tilføjelse: problematisere "mad" og "(mad)kultur" som sådan)
- anvende forskellige kostanbefalinger og digitale kostberegninger til sammensætning og vurdering af måltider
- forholde sig til faktorer, der påvirker mad og måltider, og deres betydning for sundhed og livskvalitet
- vurdere mad og måltiders betydning for ressourcer og miljø
- forholde sig til aktuelle emner og problemstillinger om mad og måltider.

Fødevarer og håndværk

- vurdere fødevarers kvalitet ud fra indhold, smag og anvendelse
- drøfte etiske problemstillinger herunder [økologi, sic.], genteknologi og dyrevelfærd
- finde oplysninger i relevante medier om fødevarer, lovgivning mv.
- eksperimentere med råvaresammensætning, smagsgivere og teknikker
- vælge opskrifter og tilpasse dem efter forskellige kriterier

Forbrug, miljø og ressourcer

- drøfte sammenhængen mellem forbrug og teknologi- og samfundsudvikling
- anvende principper om bæredygtig husholdning i forbindelse med indkøb, madlavning, opvask og vask
- foretage økonomiske overvejelser i forhold til indkøb

FAG: HJEMKUNDSKAB 8. - 10. KLASSE
EMNE: FOOD FOR THOUGHT

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>Mål A) Forståelse af madkultur:</p> <p>Det fordres, at eleverne i fællesskab problematiserer madvaner og madkultur. Spørgsmål som skal diskuteres: "Knytter madkulturen sig an på nationalitet eller er den snarere generations- og/eller køns-specifik?"</p> <p>At se, at også madkultur er foranderligt og noget man selv kan påvirke.</p> <p>Mål B) Ernæring og økonomi forstået i henhold til kulturforskelle:</p> <p>At arbejde med kostberegninger.</p> <p>At diskutere og problematisere "sund" kost (ift. energiindhold osv. og råvarernes behandling).</p>	<p>Mad og kultur:</p> <p>1. Hvor kommer mad fra? og Hvad er madkultur?</p> <p>Ernæring og økonomi i et kulturelt perspektiv:</p> <p>2. Er madudgifter/-forbrug kulturelt betinget?</p> <p>3. Hvordan kan man forene god (sund) mad i en ernæringsmæssig forstand med god (billig) mad i en økonomisk forstand?</p>	<p>1a) Undersøgelse af elevernes og disses forældres respektive madvaner. Har "Mahmoud" mere til fælles med klassekammeraten "Bo" end sine forældre? Den enkelte elev skriver sin og sine forældres respektive livretter ned.</p> <p>1b) "Hvad er dansk mad?" Diskussion på klassen omkring ovenstående spørgsmål efterfølges af gruppearbejde. Hver gruppe kommer med et bud på en typisk dansk ret. De valgte retter diskuteres i forhold til national oprindelse og nationale variationer.</p> <p>2) Undersøgelse af elevernes forskellige madvaner (f.eks. "Hvornår og hvor ofte spiser de sammen som familie? og "Hvad er de enkelte familiers generelle forbrug på mad i forhold til disses respektives indkomster?"). Undersøgelsen</p>	<p>"Danske egnsretter" (Emil Koed Vestergaard)</p> <p>"Frk. Jensens kogebog" (Kristine Marie Jensen)</p> <p>"Olsen: Den skaldede kok – Mad med saft og kraft" (Carsten Olsen)</p> <p>"Kogebog for fattigrøve" (Rolf Lund)</p> <p>"De syv kostråd" (findes f.eks. på www.sundhed.dk;))</p> <p>Kostberegningsprogram: WinFood@ 3.0</p> <p>DR2-program: "Fede Tider". Se: http://www.dr.dk/DR2/2sektion</p>	<p>At eleverne formår at bruge resultaterne af deres undersøgelser i en generel diskussion om madvaner og madkultur.</p>

FAG: HJEMKUNDSKAB 8. - 10. KLASSE
EMNE: FOOD FOR THOUGHT

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>Mål C) Familien som madkultur:</p> <p>Eleven skal helst opnå en forståelse af måltidets sociale betydning (noget man samles om).</p> <p>At få et sundt og åbent forhold til mad og madlavning.</p>	<p>4. Hvad er der blevet af madkulturen?</p>	<p>følges op af klasse-diskussion.</p> <p>3) Der diskuteres kriterier for sund mad, og i fællesskab udarbejdes en række konkrete ernæringsmæssige parametre (f.eks. energiindhold, vitaminer og kostfibre).</p> <p>Klassen deles i grupper bestående af 4-5 pers. Alle grupperne præsenteres for et fælles tema (f.eks. "Kylling"). Hver gruppe bruger en undervisningsgang på at sammensætte en ret indenfor dette tema ud fra et givent rådighedsbeløb (hver gruppe udarbejder en opskrift med præcis beskrivelse af de pågældende råvarer og laver en kostberegning).</p> <p>Den derpå følgende undervisningsgang går med, at de enkelte grupper laver deres pågældende retter. De enkelte</p>		<p>At eleverne, via deres spørgsmål og bidrag til diskussionerne, viser en større opmærksomhed og forståelse i forhold til de dilemmaer, som knytter sig til mad og madlavning.</p>

FAG: HJEMKUNDSKAB 8. - 10. KLASSE
EMNE: FOOD FOR THOUGHT

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
		<p>retter præsenteres, og nogle af klassen udvalgte dommere bedømmer retterne ud fra et smags- og æstetik-parameter (hvordan smager det og hvordan tager det sig ud?). Disse bedømmelser sammenholdes da med en bedømmelse af de forskellige retter ift. de ernæringsmæssige parametre og det økonomiske parameter (kan det gøres billigere end rådighedsbeløbet?).</p> <p>Hvis tiden tillader det, kan forløbet her sidenhen følges op med en diskussion af råvarers betydning for sund og god kost. "Er en Danpokylling ligeså ernæringsrigtig som en fritgående kylling fra Lemvig?" Desuden fordres en etisk diskussion: Hvad er konsekvenserne af at vælge billige råvarer?</p>		

FAG: HJEMKUNDSKAB 8. - 10. KLASSE
EMNE: FOOD FOR THOUGHT

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
		<p>4) Nogle af de ovenstående problemstillinger tages op igen i en mere grundlæggende diskussion af madkulturens udvikling i en globaliseret verden. Har madkulturen ændret sig med opløsningen af de nationale grænser, og hvad betyder den stressede hverdag for vore madvaner? Her kunne man eventuelt bruge en undervisningsgang på at se og diskutere DR2s interessante debatindslag om madkulturens ud- eller afvikling under titlen "Fede Tider".</p>		

GEOGRAFI

7. - 10. KLASSE

FAG: GEOGRAFI 7. - 10. KLASSE

EMNE: KLIMAFORANDRINGER – EN GLOBAL UDFORDRING

“Vejret – alle taler om det, men ingen gør noget ved det!”. Storm P.

Med bestemmelsen af at der reelt sker noget med klimaet nu, kunne man forvente, at Storm P's udtalelse på sigt ikke kan holde vand, for nu skal vi gøre noget ved det! FN's klimapanel har fastslået, at klimaforandringer reelt finder sted i den tidsalder, vi nu befinder os i og med nogle konsekvenser, vi er nødsaget til at forholde os til. Menneskets påvirkning af de generelle klimaændringer er selvsagt det område, som vægtes tungt i miljøorganisationer verden over. Samtidig satser adskillige regeringer på udvikling eller fortsat etablering af mere vedvarende energi for at imødekomme både miljøhensyn men også for foregribelse af manglen på de globale energiresourcer i form af bl.a. olie, kul og naturgas.

At klimaforandringer er en globalt udfordring hænger naturligvis sammen med det faktum, at udvindelse af specielt fossile brændstoffer er særlig skadelige for miljøet – uanset hvor på kloden vi befinder os. Der er dermed en naturlig kobling mellem klimaforandring samt menneskets forbrug af energi. Initiativer for at nedsætte CO₂ udslipning er et omdiskuteret emne som til tider synes at dele vandende mellem både øst og vest som mellem nord og syd. Dette har sin begrundelse i både sociale, økonomiske samt politiske forhold men som ikke desto mindre har sat et øget og markant fokus på de globale klimaændringer.

Skolens naturvidenskabelige fag har et naturligt incitament til at skulle interessere sig for denne globale udfordring. Klima, vejr og naturgeografiske mønstre er ikke bare en del af geografifagets curriculum men tillige forhold som er interessante at forholde sig til inden for alle dele af de naturvidenskabelige fag i skolen – lige fra natur/teknik faget til fag som fysik.

Interessen for vejret generelt er noget 'man plejer' at tillægge danskerne som folk. Hvis ikke der umiddelbart er noget at tale om, så kan man altid tale om vejret – hvilket utvivlsomt hænger sammen med vejrets generelle omskiftelighed – her på vores del af kloden. I en interkulturel kontekst kan man sige, at vores fælles grundvilkår er

bundet af tid og sted og dermed også de vejrlige samt klimatiske forhold, hvorunder vi lever. Klimaet og vejret er dermed noget fælles – som ikke bare binder medborgere i forskellige lande sammen – men tillige binder medborgere sammen i en global ramme.

Trinmål for faget Geografi efter 9. klasse:

Globale mønstre:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- Sætte de forskellige naturgeografiske mønstre ind i større sammenhænge
- Analysere og forklare, hvordan og hvorfor mennesker har bosat sig forskellige steder på jordkloden
- Anvende viden om industrilokaliseringen til forståelse af økonomiske sammenhænge i verden

Naturgrundlaget og dets udnyttelse:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- Forklare både pludselige og langsigtede geologiske ændringer forskellige steder på jorden
- Anvende viden om klima og klimasvingninger til forklaringer af vejr og vejrændringer
- Forklare dannelsen af istidslandskaber i Danmark og andre steder i verden
- Anvende viden om landskab, klima, jordbund og vand til forståelse af de forskellige måder, mennesker bor på i verden

FAG: GEOGRAFI 7. - 10. KLASSE

EMNE: KLIMAFORANDRINGER – EN GLOBAL UDFORDRING

Kultur og levevilkår:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- Forstå sammenhængen mellem byers vækst og befolkningsudviklingen og dens konsekvenser i forskellige regioner
- Anvende viden om erhverv og økonomi til forståelse af levevilkår forskellige steder
- Perspektivere forskellige kulturers levevis og værdier og normer i eget samfund
- Forstå, hvordan grænsedragning, befolkningsminoriteter, adgang til vand og andre ressourcer kan være årsag til konflikter og politisk bestemte konfliktløsninger
- Forholde sig til miljømæssige konsekvenser af samfundenes forbrugsmønstre og udnyttelse af naturgrundlaget

Arbejds måder og tankegange:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- Begrunde formodede forskellige levevilkår og problemstillinger i forskellige regioner ved hjælp af geografiske kilder og hjælpemidler
- Analysere og begrunde aktuelle naturfænomener og mulige konsekvenser af menneskets udnyttelse af naturgrundlaget gennem arbejde med kort og egne undersøgelser
- Bruge kendskab til verdensdele, lande, byer m.m. i analysearbejdet af kort og globus
- Anvende viden om indsamling af måleredskaber og registreringer i arbejdet med egne iagttagelser i natur- og kulturlandskabet
- Indsamle og bearbejde relevante geografiske oplysninger gennem elektroniske medier samt fremstille grafiske afbildninger
-

Fortolkning og formidling:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- gengive hovedindholdet af en historisk fremstilling og præciserer de vigtigste budskaber
- formulere enkle historiske problemstillinger
- inddrage spor fra fortiden i egne fremstillinger og fortællinger
- anvende relevante informationskilder fra filmklip, Internettet og avisartikler
- tage stilling til forskellige fortolknings budskaber
- begrunde egne holdninger til historiske problemstillinger
- give eksempler på de tegn på synsvinkel, som en fortællings ophavsmand viser
- formulere historiske fortællinger, som lægger sociale og kulturelle perspektiver på historiske begivenheder
- etablere historiske scenarier i form af drama, rollespil og udstilling.

FAG: GEOGRAFI 7. - 10. KLASSE

EMNE: KLIMAFORANDRINGER – EN GLOBAL UDFORDRING

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>Undervisningen skal sigte mod, at eleverne orienterer sig mod følgende områder:</p> <p>Globale mønstre:</p> <p>Redegøre for jordens inddeling i klimazoner (herunder kan plantebælter ligeledes medtages)</p> <p>Beskrive det globale vandkredsløb (I forhold til at kunne få en fornemmelse for temperaturofordelingen i havene)</p> <p>Naturgrundlaget og dets udnyttelse:</p> <p>Anvende enkle begreber i beskrivelse vejr og klima</p> <p>Kende til naturlige klimasvingninger og samfundenes påvirkning af Jordens klima</p>	<p>Klima – hvad vil det sige, og på hvilken måde er klimaet bestemmende for menneskelig udfoldelse?</p> <p>Hvad er forskellen mellem betegnelsen klima, og så når f.eks. meteorologen omtaler, hvordan vejret bliver i morgen?</p> <p>Hvad er klimaændringer og hvilke konsekvenser kan det have?:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokalt • Regionalt • Globalt <p>Har verdenen ikke altid – over tid – haft klimaændringer, og er de nutidige debatter om klimaændringer derfor ikke bare 'overskuede'?</p> <p>Kan vi som storforbrugere af energi være med til at bremse klimaændringer og er der – i</p>	<p>Undervisningen kan tage udgangspunkt i filmen; "En ubekvem sandhed" – medvirkende Al Gore.</p> <p>Derefter indledes en samtale om selve filmens indhold samt perspektiver. En naturlig indføring omkring klima som tema er selve målet for denne indledning.</p> <p>Derefter gennemgås vejrlige fænomener som eks. tsunamier, orkaner samt tyfoner mv. I denne forbindelse vil der være naturligt at indarbejde begreber som højtryk, lavtryk, atmosfæretryk, kulde og varmes indflydelse mv.</p> <p>Baggrundsviden til at kunne tale om almene klimaændringer fordrer et alment kendskab</p> <p>klimatiske begreber samt "naturlige" fænomener. Omvendt så er klimadebatten</p>	<p>Serie: "Geotoper" – Geografi for de ældste klasser, Geografforlaget 2005 (Medfølgende lærervejledning, elevarbejdshæfter samt elevbog. Der er endvidere mulighed for tilkobling til opgaver via Geografforlaget).</p> <p>Bog: Peter Bering: "Vejr og uvejr", Gyldendal, Globus 2002. (Medfølgende lærervejledning).</p> <p>Bog: "Oversvømmelse og tørke" i serien: "Fokus på landskaber". Clive Gifford. Forlaget Flachs 2005.</p> <p>Faghæfte: "Vejret" af Jesper Theilgaard. Natur og Museum nr. 3, 2001.</p>	<p>At eleverne tilegner sig viden og forståelse af de naturgivne og kulturskabte fænomener, som kan opstå i forbindelse med klimaændringer – dette både i et historisk, nutidigt samt fremtidigt perspektiv.</p> <p>At eleverne får en forståelse for, at menneskets levevilkår er betinget af både de naturskabte og kulturskabte fænomener.</p> <p>At eleverne udviser forståelse for nogle af de problematikker der implicit ligger i klimadebatten.</p> <p>At eleverne udvikler engagement, selvstændig stillingtagen til og ansvar for problemer vedr. udnyttelse af naturgrundlag, ressourcer og den kulturskabte verden og konsekvenserne for miljø og levevilkår – i relation til klimaændringer.</p>

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>Give eksempler på, at forskellige dyrkningsmønstre er afhængige af og har indflydelse på de givne naturvilkår</p> <p>Kultur og levevilkår:</p> <p>Give eksempler på befolkningsudviklingen og dens konsekvenser i forskellige regioner</p> <p>Sammenligne egne levevilkår med levevilkår i fattige lande – især med henblik på analyse af energiforbrug samt energiform</p> <p>Vurdere samfundenes forbrugsmønstre og deres konsekvenser for natur og miljø</p> <p>Arbejds måder og tankegange:</p> <p>Anvende geografiske kilder og hjælpemidler for en nærmere analyse af klimaet ved sammenligning af lokale, regionale</p>	<p>det hele taget – en forbindelse mellem menneskelig forbrug af energi og de nuværende klimaændringer?</p> <p>Er klimaændringer noget godt eller dårligt – og på hvilken måde kan man perspektiverer dette forhold?</p> <p>Hænger klimaændringer sammen med andre af naturens fænomener som f.eks. tsunamier eller orkaner – eller opstår disse bare af 'naturlige' årsager?</p> <p>Hvordan måler man klimaændringer?</p> <p>Hvilken betydning har CO₂ – om nogen – i de nuværende klimaændringer?</p> <p>Hvad siger FN's klimapanel og retter regeringer sig efter deres udsagn?</p>	<p>bred, hvorfor undervisningen da også kan indledes med elevernes almene erfaringer inden for området. Kvalificeringen i debatten er nu implementering af faglige begreber inden for området.</p> <p>Når eleverne nu har stiftet bekendtskab med tsunamier, orkaner og deslige, kunne de nu lokalisere disse naturfænomener og sammenligne dem med mere hjemlige fænomener. Målinger af vejret kunne eleverne ligeledes foretage sig over en 3-årig periode og ligeledes sammenligne med DMI's målinger over de sidste 30 år – for netop at kunne tale om klima – og ikke bare vejr.</p> <p>Målinger samt registreringer af vejr kunne nu danne baggrund for elevernes egne konklusioner vedr. klimaet. Lad dem foretager sammenligninger af</p>	<p>Udgives af Naturhistorisk Museum, Århus.</p> <p>Bog: "Orkaner og tornadoer", Jack Challoner, Flachs Forlag 2000.</p> <p>Bog: "Orkan" i serien "Naturens rasen", Anne Rooney, Flachs Forlag 2006.</p> <p>Bog: "Tsunami" i serien "Naturens rasen", Anne Rooney, Flachs Forlag 2006.</p> <p>Undervisningsavis: "Klodens klima", Politiken & Gyldendal november 2002.</p> <p>Bog: "Helt hen i vejret", Spejderforlaget 2003. (Bogen indeholder</p>	<p>At eleverne får et påbegyndende begrebsapparat for kvalificering af reel diskussion vedr. klima og vejr.</p> <p>At eleverne udviser kundskaber til anvendelse af kort samt andre af fagets metoder samt redskaber.</p> <p>At eleverne kan søge relevant viden via nettet og koble denne viden sammen med formålet for søgningen.</p>

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>og globale forhold Anvende kortet som et væsentligt arbejdsredskab til at søge viden om og svar på klimatiske – men også almen – geografiske spørgsmål</p> <p>Beskrive levevilkår i forskellige regioner ved hjælp af geografiske kilder og hjælpemidler</p>	<p>Handler de forskellige stater – på nogen måde – efter at nuværende klimaændringer er blevet bestemt?</p>	<p>vejret over de sidste 100 år. En kobling til FN's klimapanel og de deraf politiske bestemmelser af klimaet kunne eleverne nu ligeledes arbejde med.</p> <p>CO2 og energiudledning samt konsekvenser er et delområde i den aktuelle klimadebat. Men at undsige betydningen af CO2 og dens rolle i debatten skal eleverne ikke snydes for. Grundlæggende kendskab til CO2 – samt dets naturlige bevægelse i kredsløb – skal ligeledes pointeres.</p> <p>Arbejdet kan munde ud i en rapport eller PowerPoint-præsentation.</p>	<p>øvelser i målinger af forskellige faktorer der har tilknytning til vejrlige forhold).</p> <p>Web-adresser: www.dmi.dk</p> <p>www.wikipedia.com</p> <p>www.at-rejse-er-at-leve.dk/vejruudsigter</p> <p>www.dsri.dk</p> <p>www.mst.dk</p> <p>www.emu.dk</p> <p>www.oil-forum.dk</p> <p>www.skovognatur.dk</p> <p>www.atv.dk</p> <p>www.dmu.dk</p> <p>www.europa.eu</p>	

FAG: GEOGRAFI 7. - 10. KLASSE**EMNE: KLIMAFORANDRINGER – EN GLOBAL UDFORDRING**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
			<p>www.greenpeace.org</p> <p>www.europa-kommissionen.dk/eu-politik/vigtige/klimastrategi</p> <p>Film: "En ubekvem sandhed" – medvirkende Al Gore.</p>	

HISTORIE

4. - 6. KLASSE

FAG: HISTORIE 4. - 6. KLASSE

EMNE: OPDAGELSESTURER OG OPDAGELSESTURER

At mennesket er historieskabende såvel som historieskabende er et af fagets absolutte credo. Det er bl.a. fordi faget i sig selv giver mulighed for indlevelse og identifikation i kraft af de fortællinger, som historien rummer.

I en verden hvor alt nu er kortlagt, hvor intet sted på jorden længere rummer mulighed for uudforsket land, er de selvsagte forestillinger om fremmede lande og fremmede kulturer, som fortiden gjorde sig tanker om, til stadighed et område som egentlig rummer mulighed for indlevelse, forståelse og oplevelse. Verden er blevet til pga. opdagelsesture og opdagelsesturende som forcerede de værste forudannelser, udholdte vind og vejr og trodsede datidens forestillinger om bl.a. verdens form og dens mangfoldighed af beboere.

Emnet indeholder mulighed for perspektiver der omkranser det interkulturelle og internationale, idet begge begreber er synonymt med en udadrettede bevægelse: Det handler kort sagt om at se ud ad – eller ud fra – landets nationale grænser, til en forståelse af rejsernes internationale som nationale betydning. Rejserne indeholder kulturmøder og kulturforståelser – der til stadighed vurderes ud fra et nutidens perspektiv. Hvor de opdagelsesturene tidligere blev betragtet som – eller både og – en gevinst for både konge som land samt for forståelse af verdens geografi, kan man ligeledes i dag, set fra nutidens perspektiv, betragte opdagelsesturene som et kolonialistisk overgreb mod de respektive, oprindelige befolkninger – hvis forståelser af den primært 'gamle verden' – var fraværende. Opdagelsesturene er derfor noget som både kan anvendes til en forståelse af motiverne for rejserne men som også kan diskuteres ud fra den betydning, som disse rejser har haft – og fortsat har – for verdens almene konstruktion – herunder fordeling af rigdomme, vækstområder, tilhørsforhold, tilknytningsforhold etc.

Mange lærere har tidligere arbejdet med eks. Columbus, Marco Polo og muligvis Knud Rasmussen. Alle opdagelsesturende hvis biografier eller rejsebeskrivelser befinder sig på mange skoler. Bøgerne er oftest – selv om meget af litteraturen er ældre – af en udmærket, anvendelig karakter. Det interkulturelle og internationale skal

derfor fungere som implicite begreber i de planlagte didaktikker, som den enkelte lærer udfører i forbindelse med emneområdet.

Trinmål efter 6. kl. for Historie:

Historie i fortid og nutid:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- fortælle om historiske personligheder og den betydning de tillægges for udvikling af politiske og kulturelle fællesskaber, herunder Luther og reformationen samt Grundtvig og folkeoplysningen
- give eksempler på emigration, immigration og mobilitet og den betydning det har for familier
- fortælle om mødet mellem europæere og andre folk under opdagelsesture og erobringstogter

Tid og rum:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- placere emner og temaer, som klassen har arbejdet med, på klassens tidsfrise og angive geografisk område
- placere begivenheder tidsmæssigt "før", "efter" og "samtidigt med" hinanden, dvs. benytte relativ kronologi
- give eksempler på tidstypiske fremstillingsformer og opfindelser, der er begrundet i udvikling af værktøj, materialer og videnskab.

FAG: HISTORIE 4. - 6. KLASSE

EMNE: OPDAGELSESRJESER OG OPDAGELSESRJESENDE

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne får mulighed for at tolke, vurderer og perspektiverer forskellige udsagn om betydningsfulde personers rolle for samfundsmæssige forandringer</p> <p>At eleverne får mulighed for at indhente oplysninger om tanker og erfaringer fra mennesker, der i løbet af deres liv er flyttet fra land til by, fra egn til egn eller fra nation til nation – af vidt forskellige årsager.</p> <p>At eleverne undersøger motiver til befolkningsgruppers opbrud, vandringer og møder med andre kulturer</p> <p>At eleverne får en stigende indsigt i, hvordan samspillet mellem mennesker og naturgrundlag har ændret sig som følge af bl.a. opfindelser, udvikling, opdagelser etc.</p>	<p>Hvad er en opdagelsesrejse, og hvad kan en sådan egentlig have opdaget?</p> <p>Hvilken betydning har de opdagelsesrejsende egentlig?</p> <p>Har rejserne været af positiv eller negativ betydning?</p> <p>Er der nogen rejser – eller opdagelsesrejsende som er mere vigtig end andre?</p> <p>Hvorfor rejste folk egentlig ud – hvad var motiverne til udrejsen?</p> <p>Fik de rejsende noget ud af rejserne?</p> <p>Var det kun i Europa, at man rejste ud for at opleve andre steder?</p> <p>Hvilke personer er de vigtigste opdagelsesrejsende?</p>	<p>Undervisningen kunne evt. begynde med to hændelser; (fortalt som historier)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marco Polos første møde med den kinesiske Kejser • Uddrag af Knud Rasmussens slæderejse <p>At indlede med at fortælle en historie kan - for mange – synes som en relativ 'barnagtig' tilgang til et emneområde. Historiefaget er dog – af oprindelse – en mundtlig gengivelse af faktiske samt ret æstetiske virkemidler, hvis formål det er at videreføre en historisk baseret kulturarv samt forståelse for historiens betydning for hhv. den fortidige, nutidige samt fremtidige opfattelser samt ageren i egentlige handlinger.</p> <p>Fortællinger er noget 'primi-</p>	<p>Bog "Da Danmark blev mindre og verden større (Tiden 1350 – 1875)" Henning Brinckmann og Jens Aage Poulsen, Gyldendal Uddannelse 1999, pp. 47 – 60 (Primært anvendelig fra 6. kl. og opefter)</p> <p>Bog Skønlitterær fremstilling "Rejsen over havet - på rejse med Columbus" Borgen læse-emner 1981</p> <p>Bog "Columbus" Serie: De små fagbøger Knud Erik Larsen, Gyldendal Undervisning 1996</p> <p>Bog "Columbus" Flemming Mads Poulsen Munkgaard 1991 (Primært anvendelig fra 6. kl.)</p>	<p>At eleverne – gennem prøver – udviser et generelt overblik over emnets forløb</p> <p>At årstal for f.eks. Columbus' opdagelse af Amerika læres udenad (Udenadslære betragtes som en essentiel del af selve dét at have et overblik over historiens kronologiske forløb!)</p> <p>At eleverne udviser initiativ, engagement og lyst til at lære mere</p> <p>At eleverne selv er aktive i debatter og fremstillinger af forskellige historiske personer</p> <p>At eleverne udviser et bredt kendskab til udvalgte dele af de udarbejdede opgaver omkring emnet</p> <p>At eleverne reelt 'selv' kommer til at arbejde med nogle</p>

FAG: HISTORIE 4. - 6. KLASSE

EMNE: OPDAGELSESTURER OG OPDAGELSESTURER

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne får styrket deres lyst og evne til at skabe historiske fortællinger</p> <p>At elevernes kritiske sans styrkes samt at forudsætninger for at anvende informationskilder, bl.a. i form af Internettet – men også kildemateriale opøves</p>	<p>På hvilke måder rejste de ud?</p> <p>Er der mere tilbage at opdage – eller kan man bare sige, at nu kender vi hele verden?</p> <p>Hvem var Columbus egentlig for en person – og opdagede han egentlig som den første Amerika?</p> <p>Hvem var Carsten Niebuhr?</p> <p>Hvorfor rejste Knud Rasmussen til Grønland – og hvad betød det, at han rejste dertil i dag?</p> <p>Kan man opdage et land som egentlig er kendt af den oprindelige befolkning?</p> <p>Hvorfor rejste mange europæere til Afrika i 1800 – tallet?</p> <p>Hvordan fandt man ud af, hvor man befandt sig, hvis</p>	<p>aktiv', noget oprindeligt for skabelse af fællesskab, med-riven samt dannelse af en reel historisk bevidsthed. Forforståelser er endvidere et centralt udgangspunkt for den videre behandling af emner.</p> <p>At historiefaget også er kildebaseret – ud fra mundtlige samt skriftlige kildehenvisninger – betyder også at tekstgennemgang bliver en vigtig del af progressionen. I denne forbindelse kunne man skifte mellem lærer-, Elevoplæg, gruppearbejde og klassesamtale hvis formål kunne være udarbejdelse af skriftlige, mundtlige oplæg samt fremstilling af plancher over de respektive rejser samt kulturmøder.</p> <p>Ved gennemgang af et emne kan en tidsfrise samtidig blive udarbejdet af eleverne. Tidsfri-</p>	<p>Bog "De store opdagelsesrejser" Rikke Agnete Olsen Ill. af Flemming Bau Carlsen IF 1976</p> <p>Bog "Marco Polo" Serie: De små fagbøger Peer Svenstrup, Gyldendal Uddannelse 2002</p> <p>Bog "Store rejser - på floderne" Forlaget Åløkke a/s 1990</p> <p>Bog "Store rejser - i ørkenen" Forlaget Åløkke a/s 1991</p> <p>Bog "Store rejser - over land" Forlaget Åløkke a/s 1990</p>	<p>forskellige kilder til belysning af f.eks. Carsten Niebuhrs arabiske rejse</p> <p>At eleverne erhverver sig en - til stadighed - begyndende bevidsthed om, at hverdagslivet er en integreret del af samfundslivets historiske udvikling</p>

FAG: HISTORIE 4. - 6. KLASSE

EMNE: OPDAGELSESTURER OG OPDAGELSESTURER

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
	<p>man rejste via søvejen?</p>	<p>sen skal udarbejdes for større forståelse for begivenhedernes gang samt være et synligt 'bevis' på historiens kronologi – om end den relative kronologiske historiegennemgang er udgangspunktet for emnet.</p> <p>(Lav f.eks. et tværfagligt forløb med Matematik, hvor længde- og breddegrader bliver målt, og den historiske kontekst for gradsinddelingen bliver gennemgået).</p> <p>Foruden de rent faktuelle rammer, som faget opererer under, kunne eleverne også producere både et drama over rejserne men også fremstille skønlitterære værker, historier, hvor de er 'meddigtende' i forhold til en nærmere forståelse for rejserne.</p>	<p>Bog "Knud Rasmussen - manden med slæden" Niels Aage Jensen, Gyldendal 1994</p> <p>Bog Skønlitterær fremstilling: "Med hundeslæde efter nye mennesker – Knud Rasmussen og polareskimoerne" Kirsten Hare, Gyldendal 1983</p> <p>Bog Skønlitterær fremstilling om Columbus: "Mod ukendt kyst" Poul Lassen, Gyldendal 1991</p> <p>Internet Charlotte Ring og Ulla Schaltz, opdagelsesrejsende og museumsformidlere. http://www.aabne-samlinger.dk/</p> <p>Under EMU – vælg Rejsekufferten</p>	

HISTORIE

7. - 9. KLASSE

FAG: HISTORIE 7. - 9. KLASSE

EMNE: REFORMATIONEN – EN SAMFUNDSOMVÆLTNING

Der er nogle perioder i historien, der har haft så stor en betydning for eftertidens generationer, at man bør lægge specielt vægt på netop disse tider. Reformationsperioden er en vigtig del af den åndshistoriske udvikling, og perioden omkring Reformationen er på mange måder skelsættende, efterladende dønninger der, den dag i dag, til stadighed efterlader sig spor, kulturelt som samfundsmæssigt. Dette emne er, hvis Reformationen betragtes som noget samfundsomvæltende, i overensstemmelse med faghæftets tese om, at: "fremme deres indsigt i, at mennesker er historieskabte såvel som historieskabende." Endvidere kan forløbet betragtes som et arbejde med kulturhistorien, hvori den religiøse dimension kan manifestere sig. Dette betyder, at selve faghæftets pointering omkring det religiøse som dimension, og hvis indflydelse det "øver for livsopfattelsen hos det enkelte menneske og for dets forhold til andre, kan gøre sig gældende".

Hvorfor – kunne man nu retorisk spørge – er reformationsperioden noget, som man skal, eller kan, anlægge interkulturelle og internationale perspektiver på? Om end der sikkert gives mange svar, er ét af svarene, at perioden er med til at kendetegne Danmarks – og i bredere forstand – Europas utallige kampe om fordelingen af magt og magtbalance og er måske egentlig ikke alene begrundet i et egentligt religiøst opgør. Det handler her om Europas kulturarv samt de spændinger, som denne er vokset ud af. Frigørelsesaspekter er involveret i mange af de konflikter, som Europa har været involveret i – herunder reformationen. Bevægelsen er selvsagt ikke noget, der er kommet over nat – men noget, som har været båret af forskellige faktorer indflydelse; langt før end begreber som videnssamfund og globalisering endnu eksisterede. At reformationen ligger umiddelbart før – eller i forbindelse med renæssancen - åbner ligeledes perspektiver for en nærmere forståelse af det tankegods eller den kulturarv, som Danmark – og generelt Europa – er gjort af.

Trinmål efter 9. kl. for Historie:

Historie i fortid og nutid:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- forklare udviklings- og forandringsprocesser fra Danmarks historie, som knytter sig til samfundsborgernes tilværelse under eneherreråd og folkestyre
- beskrive forhold mellem Danmark og andre områder af Verden i lyset af kulturpåvirkning og kulturtransformation
- forklare om positive og negative følger af europæisk udvandring til andre verdensdele
- beskrive sammenhængen mellem samfund og produktionsformer.

Tid og rum:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- demonstrere overblik over længerevarende tidsforløb
- drøfte forskellige former for konfliktløsning i fortidens og i nutidens samfund
- give eksempler på nyhedsmediers vurderinger af aktuelle begivenheder og redegøre for, hvordan de er bundet til den tid, vi lever i.

Fortolkning og formidling:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- berette sammenhængende om historiske begivenheder på baggrund af indsamlede oplysninger fra flere kilder
- formulere historiske problemstillinger som udgangspunkt for projektarbejde
- tage stilling til pålideligheden af kildemateriale, bl.a. fra internettet

FAG: HISTORIE 7. - 9. KLASSE

EMNE: REFORMATIONEN – EN SAMFUNDSOMVÆLTNING

- give eksempler på begivenheder og samfundsforandringer, der kan forklares ud fra værdier og holdninger, som er fremherskende i en tidsepoke
- forholde sig kritisk til samfunds brug af historiske symboler og fortællinger

FAG: HISTORIE 7. - 9. KLASSE

EMNE: REFORMATIONEN – EN SAMFUNDSOMVÆLTNING

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>- At eleverne bl.a. får kendskab til en sammenhængsforståelse af den historiske udvikling både lokalt og globalt, bl.a. betydningen af overgangen til protestantisme i Danmark</p> <p>- At eleverne får kendskab til, at tilværelsen som sådan er kompleksitetsfyldt, og at verden kunne se anderledes ud om bl.a. reformationsbølgerne eller opdagelsesrejserne ej var fremkommet, med andre ord Reformationens konsekvens indeholdende; syndsbegrebet, magtomvæltning, den politiske omvæltning, sekulariseringens påbegyndelse - alt sammen med linier trukket til nutiden</p> <p>- At eleverne bliver introduceret til begreber, som er uomgængelige for indsigt i den europæiske kulturarv</p>	<p>Hvad betyder begrebet reformation – og hvad blev reformatet helt konkret?</p> <p>Hvad/hvilke faktorer afstedkom kravet om reformation?</p> <p>Hvad er forskellen mellem katolicisme og protestantisme – og hvad er den rette tro?</p> <p>Var reformationen i Danmark begrundet i en alene religiøs overbevisning, eller kan man tolke overgangen ud fra andre betydninger?</p> <p>Var der nogen sammenhæng mellem Danmarks forhold til katolicismen og Pavestolen samt andre europæiske lande som f.eks. Schweiz? Hvem var Martin Luther?</p> <p>Hvad betød syndsbegrebet for Luthers incitament til at protestere mod den katolske kirke?</p>	<p>Undervisningen kunne evt. begynde med to hændelser; (fortalt som historier)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stormen på kirken 1530 • Slaget ved Svenstrup 1534 <p>At indlede med at fortælle en historie kan - for mange – synes som en relativ 'barnagtig' tilgang til et emneområde. Historiefaget er dog – af oprindelse – en oral gengivelse af faktiske samt ret æstetiske virkemidler, hvis formål det er at videreføre en historisk baseret kulturarv samt at give forståelse for historiens betydning for hhv. den fortidige, nutidige samt fremtidige opfattelser samt ageren i egentlige handlinger.</p> <p>Fortællinger er noget 'primitivt', noget oprindeligt for skabelse af fællesskab, medriven samt dannelse af en reel</p>	<p>Bog Da djævelen slap løs: Hans Tausen og reformationen i Danmark 1520-1540 / Jens Aage Poulsen. - Gyldendal, 1994. - (bog) Opstilling: 96.1</p> <p>Bog Kampen om sjælene: om magtkamp, borgerkrig og reformation / Kjartan Simonsen. - Munksgaard, 1995. - 30 sider Opstilling: 96.1</p> <p>Video Kampen om sjælene / Ulla Rønnow. - Munksgaard, 1995. - 1 videokassette, 38 min Opstilling: 96.1 Om reformationen og dens åndelige og politiske konsekvenser for to personer i toppen og bunden af samfundspyramiden, Dansk tale</p>	<p>At eleverne – gennem prøver – udviser et generelt overblik over emnets forløb</p> <p>At årstal for eks. reformationen i Danmark læres udenad (Udenadslære betragtes som en essentiel del af selve dét at have et overblik over historiens kronologiske forløb!)</p> <p>At eleverne udviser initiativ, engagement og lyst til at lære mere</p> <p>At eleverne selv er aktive i debatter og fremstillinger af udvalgte politiske positioner</p> <p>At eleverne udviser et bredt kendskab til udvalgte dele af de udarbejdede opgaver omkring emnet</p> <p>At eleverne reelt 'selv' kommer til at arbejde med nogle forskellige kilder til belysning</p>

FAG: HISTORIE 7. - 9. KLASSE

EMNE: REFORMATIONEN – EN SAMFUNDSOMVÆLTNING

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>- At eleverne får kendskab til "den religiøse dimensions betydning", ikke bare for forholdet til een selv og andre, men i lige så høj grad for datidens sociokulturelle, politiske og økonomiske bevæggrunde</p> <p>- At eleverne får oparbejdet metoder til afkodning af tekster; stikord, skimming og almindelig læsehastighed. Desuden øvelse i alm. skrivebrug og stavning (i samarbejde med danskfaget)</p> <p>- At eleverne får oplevelser i forbindelse med den historiske granskning</p>	<p>Hvad var magtforholdet mellem kirke og de enevældige konger i Danmark som i Europa?</p> <p>Hvilke betragtninger kan man få på reformationsperioden om denne betragtes ud fra et økonomisk, socialt, politisk samt ideologisk perspektiv?</p> <p>Var den almindelige borger interesseret i reformationen – eller blev beslutninger taget 'oppefra'?</p> <p>Hvorfor blev Danmark reformeret?</p> <p>Kunne reformationen være sket uden personer som Luther, Tausen, Zwingli og Calvin?</p> <p>Himmel, helvede og skærgården – hvilken betydning havde disse begreber for den katol-</p>	<p>historisk bevidsthed.</p> <p>At historiefaget også er kildebaseret – ud fra mundtlige samt skriftlige kildehenvisninger – betyder også at tekstgennemgang bliver en vigtig del af progressionen. I denne forbindelse kunne man skifte mellem</p> <ul style="list-style-type: none"> - læreroplæg - elevoplæg - klasses Diskussion - gruppearbejde, hvis formål kunne være udarbejdelse af skriftlige samt mundtlige oplæg <p>Ved gennemgang af et emne kan en tidsfrise samtidig blive udarbejdet af eleverne. Tidsfrisen skal udarbejdes for større forståelse for begivenhedernes gang samt være et synligt 'bevis' på historiens kronologi.</p> <p>Ekskursioner til f.eks. bygningsværker; primært kirker</p>	<p>Video</p> <p>Danmarks historie / fortalt af Erik Kjersgaard. - DR2, 1999. - 1 videokassette, 60 min</p> <p>Opstilling: 96</p> <p>De gyldne kæder: årene 1523-1625 (5)</p> <p>Den katolske kirke blev omstyrtet af den lutheranske reformation og efterlod den verdslige adel som den herskende klasse. Samtidig trak det op til et nyt storpolitisk opgør med Sverige</p> <p>Dansk tale</p> <p>Copy-dan</p> <p>07.02.1999</p> <p>Bog</p> <p>Danske regenter og deres tid / Kjartan Simonsen. - Alinea, 2000. - 117 sider</p> <p>Opstilling: 96</p> <p>Serie</p> <p>"Ind i historien"</p>	<p>af f.eks. Luthers betydning for reformationsudbredelsen</p> <p>At eleverne erhverver sig en bevidsthed om, at hverdagslivet er en integreret del af samfundslivets historiske udvikling</p>

FAG: HISTORIE 7. - 9. KLASSE**EMNE: REFORMATIONEN – EN SAMFUNDSOMVÆLTNING**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
	<p>ske kirke?</p> <p>Hvilken betydning fik bogtrykkerkunsten fra 1440'erne for reformationens udbredelse?</p> <p>Hvad var afladsbreve – og kan disse fås den dag i dag – på den ene eller den anden måde?</p> <p>Hvilken betydning har den katolske kirke haft for udviklingen af datidens sociale velfærd – og har kirken i det hele taget haft betydning for nutidens sociale velfærdssystem?</p> <p>Kan man anvende globaliseringsbegrebet til at betegne de europæiske landes forbundethed – også ud fra magtstrukturer, politisk overbevisning samt religiøse forestillinger?</p> <p>Forslag til evt. skriftligt arbejde:</p>	<p>som rummer 'spor' af reformationen. Kirkens indretning før/efter reformationen kunne være et fokusområde i forbindelse med emnet. Kalkmaleriernes betydning kunne ligeledes behandles.</p>	<p>Om regerende konger og dronninger i Danmark fra ca. 860 til år 2000 og om, hvad de hver især udrettede i deres samtid</p> <p>Indhold: Vikingetiden; Svend Estridsen og hans sønner ; Valdemarstiden ; Fra Jyske Lov til reformationen; Fra reformationen til Grundloven i 1849; Fra Grundloven 1849 til vor egen tid</p> <p>Video</p> <p>Den romersk-katolske kirke / oplegg - regi: Per Egil Hovind. - DR2, 2000. - 1 videokassette, 30 min</p> <p>Opstilling: 28.2</p> <p>Kirken, Rom og Paven</p> <p>Serie: abc-tv. mandag</p> <p>Med udgangspunkt i Rom og Vatikanet beskrives katolicismens historie samt Vatikanstaten og pavens virke. Derudover om den romersk-katolske kirkes forhold til andre kristne</p>	

FAG: HISTORIE 7. - 9. KLASSE

EMNE: REFORMATIONEN – EN SAMFUNDSOMVÆLTNING

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
	<p>Arbejdet skulle gerne resultere i en dybere indsigt i de respektive emner:</p> <p>Emne A: Kongens/kirkens/adelens magt. Bøndernes/borgernes vilkår.</p> <p>Emne B: Himlen/helvede/skærsild-en. Hvordan skal det forstås?</p> <p>Emne C: Luther/afladsbreve/95 teser/lyst i band. Hvem var han?</p> <p>Emne D: Hans Tausen og gråbrødrene/andre munkeordener.</p> <p>Emne E: Catholicismen kontra protestantismen. Hvad er den rette tro?</p> <p>Emne F: Frederik 1. og de andre lutherske prædikanter. Havde Frederik 1. "Frie hænder"?</p>		<p>religioner. Copy-dan 27.11.2000 Video Den romersk-katolske kirke / opplegg - regi: Per Egil Hovind. - DR2, 2000. - 1 videokassette, 30 min Opstilling: 28.2 De 7 sakramenter og messen Serie: abc-tv. mandag Om de katolske kirker og deres indretning samt om messerne og ritualerne, herunder de syv sakramenter. Der vises fra norske kirker og fra Peterskirken i Rom. Norsk tale med danske undertekster Copy-dan 04.12.2000</p>	

FAG: HISTORIE 7. - 9. KLASSE**EMNE: REFORMATIONEN – EN SAMFUNDSOMVÆLTNING**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
	<p>Emne G: Frederik 1. og Christian 2.; havde de frie hænder?</p> <p>Emne H: Bogtrykkerkunsten - Luthers lille katekismus.</p> <p>Emne I: Grevens fejde. Hvem var han? Hvad skete der?</p> <p>Emne J: Skipper Clement. Hvem var han? Hvad skete der?</p> <p>Emne K: Bispens tab af magt/ bønder kan nu blive præster. Hvorfor?</p> <p>Ovenstående emner kunne alle blive præsenteret som en kort, skriftlig fortælling.</p>			

HISTORIE

8. - 9. KLASSE

FAG: HISTORIE 8. - 9. KLASSE

EMNE: KORSTOGENE – ET KULTURELT MØDE OG ET BLODIGT SAMMENSTØD

I perioden mellem 1095 og 1204 udgik flere korstog fra Europa mod Mellemøsten. Denne periode er ikke en af de vigtigste indenfor dansk historie, men det er vigtigt som europæer at kende denne periode og disse begivenheder. Korstogene havde mange årsager, og en af de vigtigste var kampen om "den hellige stad Jerusalem". Denne by og dette geografiske område er i dag stadig et af verdens brændpunkter.

Datidens og nutidens væsentligste konfliktakse går mellem nord og syd. Mellem den mellemøstlige - og den vestlige kulturkreds. Hvis man som menneske i dag ikke passer på, så falder man let i en grøft der hedder dem og os. Hvor man udelukkende fokuserer på konflikt.

Emnet korstogene kan hjælpe eleverne med at opnå en mere konstruktiv og livsduelig verdensforståelse. Formålet for historie stk. 2 påpeger således også:

Stk. 2. Ved at arbejde med samspillet mellem fortid, nutid og fremtid skal eleverne udvikle deres indsigt i menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne. Herved skal de videreudvikle deres forståelse af og holdning til egen kultur, andre kulturer og menneskers samspil med naturen.

Emnet korstog er valgt i historieundervisningen i almindelighed og i forbindelse med en international og interkulturel årsplan i særdeleshed, da eleverne gennem dette emne kan arbejde seriøst med deres kulturelle forforståelse og kulturelle selvforståelse.

Da emnet er planlagt til 8. og 9. klassetrin fokuseres på trinmålene fra disse årgange og de endelige slutmål.

Trinmålene fra 8.trin er skrevet i kursiv, trinmålene fra 9. klassetrin i normal og slutmålene er skrevet med fed.

Historie i fortid og nutid:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- beskrive forhold mellem Danmark og andre områder af Verden i lyset af kulturpåvirkning og kulturtransformation
- forklare om kulturer og kulturmøder i et udviklingsperspektiv
- udtrykke sig om, hvordan begreberne magt og ret indgår i historiske sammenhænge

Tid og rum:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- *fortælle om tidsregningen i det klassiske Rom og islamiske kultursamfund og kende baggrunden herfor.*
- kende og anvende romertal som årstal
- drøfte forskellige former for konfliktløsning i fortidens og i nutidens samfund
- give eksempler på nyhedsmediers vurderinger af aktuelle begivenheder og redegøre for, hvordan de er bundet til den tid, vi lever i.
- placere historiske emner og temaer i tid og geografisk område
- gøre rede for sammenhænge mellem historiske begivenheder og den tid, som de foregår i

- berette sammenhængende om historiske begivenheder på baggrund af indsamlede oplysninger fra flere kilder
- formulere historiske problemstillinger som udgangspunkt for projektarbejde
- tage stilling til pålideligheden af kildemateriale, bl.a. fra internettet

Fortolkning og formidling:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- *formulere historiske spørgsmål som udgangspunkt for gruppedrøftelser*
 - *diskutere forskellige værdier og argumentere for egne holdninger til historiske problemstillinger*
 - *formulere historiske fortællinger, hvori personerne udtrykker holdninger til historiske begivenheder*
 - berette sammenhængende om historiske begivenheder på baggrund af indsamlede oplysninger fra flere kilder
 - give eksempler på begivenheder og samfundsforandringer, der kan forklares ud fra værdier og holdninger, som er fremherskende i en tidsepoke
-
- **indkredse historiske emner og temaer og formulere spørgsmål hertil**
 - **sætte sig ind i værdier og holdninger, der ligger til grund for historiske begivenheder og samfundsforandringer**

FAG: HISTORIE 8. - 9. KLASSE

EMNE: KORSTOGENE – ET KULTURELT MØDE OG ET BLODIGT SAMMENSTØD

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne får kendskab til en strukturalistisk historieforståelse. Det vil sige de historiske motorer: økonomi, sociologi, politik og ideologi. (Ø-S-P-I).</p> <p>Indenfor dette emne vil det især være politik og ideologi/ religion og handel, der er anset som de primære motorer/ drivkræfter.</p>	<p>Det 1. Korstog 1095-99. Det sættes i gang af pave Urban den 2. ved kirkemødet i 1095 i Clermont. Generobringen af den hellige grav.</p> <p>Det 3. Korstog 1189-93. Et forgæves forsøg på at generoobre Jerusalem. Markante personligheder som Richard Løvehjerte og Saladin.</p>	<p>Find ud af rejseruten. Hvem deltog i korstogene? Arbejd med byen Jerusalem. Lav en pakkedliste til en ridder. Diskuter problemer i forhold til mad, mønter, overnatning, våben etc.</p> <p>Lav en fælles tidsfrise i klasselokalet.</p> <p>Tavleundervisning og gruppearbejde. Se på personlighederne Saladin og Richard Løvehjerte. Skriv et brev hjem til familien i England fra Palæstina, du er Richard Løvehjerte, en ridder eller en ordinær soldat. Dramatiser et møde mellem Saladin og Richard Løvehjerte. Skriv årstal med romertal. Fastsæt en begivenhed både indenfor islamisk – og romersk tidsregning.</p>	<p>Anvend almindelige og historiske atlas.</p> <p>”Korstog” af Børge Dybmose. Findes i klassesæt på SKMC.</p> <p>”Korstog og jihad” af Henrik Skovgaard Nielsen. Findes på SKMC.</p> <p>De fire film ”Korstogene”. Findes på SKMC.</p> <p>Uddrag fra Jan Guillous romantrilogi om Arn.</p> <p>Klip fra filmen ”Kingdom of heaven” fra 2005 af Ridley Scott.</p>	<p>Være fluen på væggen ved elevernes debat under gruppearbejde for at lægge mærke til viden, holdninger og nuanceringer i deres argumentation. (Løbende vurdering.)</p> <p>At der er en livlig debat i klassen.</p> <p>Give karakter ved fremlæggelser.</p> <p>Anvende test, der undersøger elevernes viden.</p> <p>At eleverne anvender præcise årstal og begreber.</p> <p>At eleverne delvist benytter en strukturalistisk historie-forståelse. Det vil sige forsøger at anskue en begivenhed fra flere vinkler. (Ø-S-P-I).</p> <p>Selvevaluering, der afleveres til læreren ”Hvad har jeg fået</p>

FAG: HISTORIE 8. - 9. KLASSE**EMNE: KORSTOGENE – ET KULTURELT MØDE OG ET BLODIGT SAMMENSTØD**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne får kendskab til at korstogene ikke kun var et voldeligt sammenstød, men også et kulturelt møde. Eleverne skal forstå, at korstogene gav europæerne ny viden indenfor sprog og medicin.</p> <p>At opnå en forståelse af vigtigheden i at læse flere kilder om en begivenhed. Det er vigtigt, at se på opfattelsen af korsridderne også fra muslimernes og Konstantinopels vinkel.</p> <p>At eleverne forstår hvorfor en katolsk pave i dag kan rejse sikkert ind i det muslimske Tyrkiet. At eleverne stifter kendskab med begrebet sækularisering.</p> <p>At forstå kristendommens betydning i Middelalderens Europa i en tid med sparsom naturvidenskab.</p>	<p>Det 4. Korstog 1202-04. Målet var Ægypten, men venezianerne sejlede kun korsfarerne halvvejs. Korsfarerne blev hyret og brugt til ødelæggelsen af det kristne Konstantinopel, der var Venedigs handelskonkurrent.</p> <p>Hvem er paven og hvorfor har han sin myndighed. Se på pavens betydning i middelalderen og i dag. Pave Benedikt XVI's tale i Regensburg den 12. september 2006 og pave Urban den 2.'s tale i år 1095 i Clermont.</p>	<p>Regn med det romerske og det arabiske talsystem eventuelt i forbindelse med en handel.</p> <p>Hvad er kultur og hvad er et kulturmøde. Find arabiske ord i det danske sprog for eksempel madras og marcipan.</p> <p>Gruppedebat omkring hvad der har den største betydning i dag politik eller religion. Kan man tale om et facit.</p> <p>Gruppearbejde med paven som underemne. Der bør være en fremlæggelse, så den kontrafaktiske metode bliver drøftet i klassen.</p>	<p>En etymologisk ordbog.</p> <p>Bibelen Diverse avisartikler fra september – november 2006 der omhandler Regensburgtalen og pavens rejse til Tyrkiet.</p>	<p>d af undervisningsforløbet og har jeg nået læringsmålene. (Afsluttende vurderinger.)</p>

FAG: HISTORIE 8. - 9. KLASSE

EMNE: KORSTOGENE – ET KULTURELT MØDE OG ET BLODIGT SAMMENSTØD

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne anvender en kontrafaktisk metode i forhold til deres historiebevidsthed.</p> <p>At eleverne får kendskab til Bellum Sacrum og Jihad. Det er to begreber, der betyder det samme, nemlig hellig krig.</p> <p>At eleverne får bevidsthed om nogle steders erindrings-politiske betydning.</p> <p>At eleverne analyser emnet "Korstogene" ud fra fortidsfortolkning- nutidsforståelse- og fremtidsforventning.</p>	<p>Hvis religion havde den samme betydning i dag som i middelalderen for det store flertal. "Hvilke konsekvenser ville Regensburgtalen så kunne have haft?"</p> <p>Hvorfor har vi "glemt" det første begreb Bellum Sacrum?</p> <p>Jerusalem.</p> <p>Hvad var korstogene primært: a) Mission (befri Kristi grav), b) Handel og/eller c) Ekspansion (manifestation af pavens magt såvel gejstlig som verdslig).</p>	<p>Tale med en præst om at føre krig i Guds navn. Man kunne anvende ekspertinterview af en muslimsk imam, en katolsk præst og en protestantisk præst.</p> <p>Gruppearbejde.</p> <p>En afsluttende klassesdebat.</p>	<p>Bøger til læreren om korstog: Verdenshistorien 2 af Erik Lund.</p> <p>Politikens verdenshistorie bind 9.</p> <p>"Gud vil det" af Johnny Thiedecke.</p> <p>"Korstogene" af Regine Pernoud.</p> <p>"Europa og de fremmede i middelalderen" af Kurt Villads Jensen.</p>	

IDRÆT

4. - 9. KLASSE

FAG: IDRÆT 4. - 9. KLASSE

EMNE: UDVALGTE IDRÆTSGRENE

- Kroppen og dens muligheder
- Idrættens værdier
- Idrætstraditioner og – kulturer

Målet med idræt i folkeskolen rummer disse 3 aspekter, der skal tages højde for i undervisningen i folkeskolen.

Der står endvidere bl.a., at undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- Forholde sig til udviklingen af normer og værdier i dansk idrætskultur
- Kende og afprøve forskellige former for idrætsudøvelse
- Kende til andre kulturers idrætstraditioner

“Idræt er et kulturbærende element. Idrætstraditioner både globale og nationale og lokale. En forståelse af idrætstraditioner, deres oprindelse og formål er en vej til forståelse og tolerance”

“Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne er i stand til at forholde sig til udviklingen af normer og værdier i dansk idrætskultur”

Citat: Fælles Mål, faghæfte 6, Idræt

Derfor har vi udformet eksemplariske forløb som tager afsæt i ovenstående.

Især det sidste aspekt (idrætstraditioner og -kulturer) er i høj grad med til at understrege, at vi som idrætslærere skal tænke og undervise interkulturelt. Mange idrætslærere er nok i høj grad tilbøjelige til ofte, og måske udelukkende, at fokusere på motionen som det vigtigste aspekt i faget, men vi har ren faktisk pligt til også at være kulturbærere og tænke meget mere målrettet med idrætsundervisningen. Det er ikke nok, at eleverne får rørt sig i de, dog meget få, timer, som vi har til rådighed i skolen. Vi skal tage udgangspunkt i de ressourcer, der er i de enkelte klasser, og dermed

også inddrage de forskellige kulturer, der er repræsenteret. Desuden er det oplagt at bruge de faciliteter, der er i lokalområdet, og at bruge andre folks ekspertise i undervisningen; det er både med til at højne niveauet og øge motivationen. Faget idræt har, i lighed med andre fag, tendens til at blive opfattet som lavstatus i folkeskolen, da det ikke er et eksamensfag. Men som idrætslærer er man selv med til at sætte dagsordenen. I nedenstående forløb er det vigtigt med dialog til forældre. Man skal fortælle, hvad man arbejder med, og evt. gøre gavn af deres bidrag, og netop via en sådan dialog er man med til at højne sin idrætsundervisning.

I Århus Kommune har man på flere skoler tilknyttet en SFP-lærer (idrætsintegrationskoordinator), som i samarbejde med idrætssamvirket arrangerer forskellige idrætsstævner for klasserne i lokalområdet. I den forbindelse vil de være behjælpelige med at informere såvel tosprogede som danske børn om, hvordan man får startet med at dyrke idræt i en forening. SFP-læreren på den enkelte skole får tildelt en stor pulje timer, så mange, at de kan tage med enkelte børn ud i idrætsforeningerne den første gang, for at få dem i gang med nogle aktiviteter.

Trinmål som tilgodeses i forløbene er desuden:

- Mestre regler fra såvel individuelle som holdidrætter
- Anvende tekniske færdigheder i forskellige spil
- Forstå taktiske handlemåder i forskellige idrætslige spil
- Kende forskellige motionsformer
- Deltage i udvalgte bevægelsestraditioner fra andre kulturer
- Inddrage computer
- Forholde sig til taber/vindereaktioner i konkurrence.

FAG: IDRÆT 4. - 9. KLASSE

EMNE: UDVALGTE IDRÆTSGRENE

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>Amerikanske sportsforløb</p> <p>Mål: at eleverne får kendskab til den amerikanske sportskultur, som er noget mere anderledes end i vores kultur</p>	<p>Hvordan kan det være, at de største amerikanske sportsgrene ikke er dem, vi kender i Europa?</p> <p>Hvordan er sportsgrene opstået?</p> <p>Hvordan kan det være, at Amerikansk fodbold er en lang større idrætsgren end almindelig fodbold?</p> <p>Hvilke traditioner har man i Danmark med hensyn til Slagbold?</p> <p>Hvordan er "gadesporten" opstået i U.S.A. ?</p> <p>Hvordan er sporten rent organisatorisk i U.S.A.; på hvilken måde dyrker man sport, hvordan dyrker man idræt i skolerne kontra hvordan er det her i Danmark (foreningsliv)</p>	<p>Man kan gennemføre forskellige forløb i udendørs-sæsonen om f.eks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amerikansk fodbold • Baseball • Softball • Street basket • Street rullehockey <p>Teori: Hvor man undersøger forskellighederne. Skriver en opgave, som belyser forskellighederne.</p> <p>Man kan evt. brevveksle med jævnaldrende elever i U.S.A. og derigennem få et kendskab.</p>	<p>Her i Århus er der mulighed for at få ressourcepersoner fra Bl.a. "Århus Tigers" til at komme og undervise i skolen i bla. Flagball, et spil der minder om amerikansk fodbold, dog uden fysisk kontakt. eller Amerikansk fodbold www.aarhustigers.dk</p> <p>Man kunne besøge Århus 1900s hockeyhal, som ligner ved havnen. Den er gratis til rådighed i dagtimerne, man skal dog selv medbringe stave, hjelme og rulleskøjter. www.aarhus1900.dk</p>	<p>At eleverne bliver bevidste om egen idrætskultur, hvordan den er opstået i Danmark og hvorfor.</p> <p>At de får kendskab til, at sport er kulturdannende og bærende i mange samfundslag.</p>

FAG: IDRÆT 4. - 9. KLASSE

EMNE: UDVALGTE IDRÆTSGRENE

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>Asiatisk forløb om kampsport.</p> <p>Mål: at eleverne får kendskab til kampsportstraditionerne i Asien</p> <p>At man ændrer elvernes syn på og tilgang til kamp. I Danmark har man ikke rigtig en "kampkultur" længere. Her tænker jeg på, at børn, der kommer op at slås ikke har et sæt gældende regler for, hvad man kan tillade sig f.eks. sparker man ikke på en, der ligger ned, og aldrig i hovedet eller skridtet</p>	<p>Hvorfor er kampsporten langt den største sport i de Asiatiske lande?</p> <p>Hvilke faktorer spiller ind rent fysisk?</p> <p>Hvorfor har de andre idrætstraditioner?</p> <p>Hvordan er religion en del af sporten i de asiatiske lande?</p>	<p>Tematisk forløb i indendørssæsonen om kampsport, bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brydning evt. sumobrydning • Karate • Judo • Taekwondo <p>Byg en kamparena op i gymnastiksalen af madrasser og skumpuder, hvad der nu er tilgængeligt hos jer.</p>	<p>Få instruktører ud og gennemgå simple regler inden for kampsport. I Århus er der utrolig mange klubber, som helt sikkert vil være behjælpelige.</p> <p>"Slåskultur - En teoretisk og praktisk bog om slåskampe". Michael Blume. Udgivet af Forlaget Klim.</p>	<p>At eleverne får kendskab til "kampens" oprindelse.</p> <p>At de får et indtryk af, hvordan en fair kamp kan kæmpes, uden at man slår hinanden halvt fordærvede</p>
<p>Jorden rundt med idræt</p> <p>Målgruppe 4-6. klasse</p> <p>Mål: at eleverne får kendskab til idrætsgrene kloden rundt</p>	<p>Via dette materiale skal eleverne forholde sig til deres egen identitet og deres egne idrætsoplevelser.</p> <p>Man går bl.a. ind og undersøger via historierne</p>	<p>Materialet tager udgangspunkt i 10 historier fortalt af 10 børn fra forskellige kontinenter.</p> <p>Udover det tager materialet</p>	<p>Materialet "Jorden rundt med idræt", kan bestilles hos Dansk skoleidræt.</p> <p>Materialert indeholder lærer-</p>	<p>At eleverne bliver bekendte med idrætskulturer verden over, og at de dermed får indsigt i deres egen hvad angår kropslig udfoldelse.</p>

FAG: IDRÆT 4. - 9. KLASSE**EMNE: UDVALGTE IDRÆTSGRENE**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
	<ul style="list-style-type: none">• Hvad er idrættens rolle i dette samfund?• Udvikling af normer og værdier i idrætsamarbejdet. <p>Materialet er velegnet til tværfaglige sammenhænge eller temauger</p>	<p>udgangspunkt i praktiske udfoldelser. I bl.a.</p> <ul style="list-style-type: none">• Cricket• Camogie• Brydning• Gælisk fodbold• Gymnastik• Volleyball• Capoeira• Orienteringsløb• Fodbold• Sang og musik <p>Man afprøver de forskellige aktiviteter og bevægelsestraditioner i andre kulturer.</p>	<p>vejledning, elevhæfte samt en cd-rom www.skoleidraet.dk</p>	

The background features a collage of torn paper and watercolor washes. A large, irregular piece of red paper is torn and layered over a dark teal watercolor wash. To the right, a bright yellow-green watercolor wash is visible, with a small white paperclip-like object tucked into it. The bottom left corner shows a dark, almost black, textured area. The overall composition is layered and textured.

ENGELSK

7. - 9. KLASSE

FAG: ENGELSK 7. - 9. KLASSE

EMNE: MARTIN LUTHER KING'S FIGHT FOR CIVIL RIGHTS

Martin Luther King står for mange unge med anden etnisk baggrund end dansk som en helt. Han kæmpede mod racisme, for lige rettigheder og muligheder for alle uanset race og religion.

Hans kamp for menneskerettigheder er selvfølgelig lige så relevant for etniske danskere, fordi en sådan kamp vedrører alle i et demokratisk samfund.

Han var stolt, og havde en retorik, som stadig den dag i dag fascinerer, også de helt unge. Specielt hans tale. "I Have a Dream" har gjort og gør stort indtryk. Denne tale vil danne udgangspunkt for undervisningsforløbet.

Vi vil undersøge: Hvem var han, denne mand med disse store talentgaver? Hvad gjorde han? Hvorfor var det nødvendigt? Fik det nogen betydning for fremtiden? Endelig vil vi undersøge, om hans visioner har nogen betydning i dagens Amerika.

Udvalgte trinmål efter 9. klasse:

Kommunikative Færdigheder:

- Forstå talt engelsk om kendte og ukendte emner
- Præsentere et emne, alene eller sammen med andre, ved hjælp af praktiske udtryksformer.
- Forstå hovedindholdet af lyd og billedmedier.
- Redegøre for erfaringer, følelser, holdninger og viden i forbindelse med samtaler og debatter.
- Læse og forstå og referere hovedindholdet af skrevne tekster.
- Udtrykke oplevelser, følelser og viden i en sammenhængende skriftlig form.
- Uddrage og anvende informationer fra forskellige medier og informationskilder.

Sprog og sprogbrug:

- Udtrykke sig hensigtsmæssigt
- Anvende synonymer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt.
- Anvende en grundlæggende viden om faste vendinger og kulturbundne udtryk inden for områder, der kan føre til misforståelser.
- Anvende viden om centrale grammatiske områder, især ordklasser, ordstilling, verbers former og funktioner, når fokus er på den sproglige form.

Kultur og samfundsforhold:

- Give eksempler på basisviden om værdier og normer i engelsktalende lande med baggrund i arbejdet med skønlitteratur, sagprosa, musiktekster, blade, film, tv og internettet.

FAG: ENGELSK 7. - 9. KLASSE

EMNE: MARTIN LUTHER KING'S FIGHT FOR CIVIL RIGHTS

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
At eleverne får kendskab til budskabet i Martin Luther King's mission.	Hvem var Martin Luther King?	Brainstorm på tavlen eller Smart Board.	Focus on. "I Have a Dream. Martin Luther King Jr.: From Montgomery to Memphis" – A Civil Right Project. Student's Book, video, tape. Findes på www.skolf.dk og www.cfu-aarhus.dk	At eleverne bidrager med udsagn.
At eleverne kan udtrykke sig på engelsk og får udvidet deres ordforråd.	Hvad er de sorte amerikaneres historiske baggrund?	Kort lærerforedrag, eleverne tager noter fra tavlen. Lav næste time en multiple-choice test i det gennemgåede.		At eleverne kan svare rigtigt på de fleste af spørgsmålene.
At de får en historisk forståelse for de sortes situation i USA.	Hvad er det for forhold i sydstaterne Martin Luther King reagerer imod?	Vis videoen. "From Montgomery to Memphis" Samtal om filmen, skriv gloser på tavlen.	Bilag 1: Questions to the film: From Montgomery	At eleverne begynder at anvende gloserne knyttet til emnet
At eleverne lærer at forstå indholdet af lyd og billedmedier.	Hvad siger han i den berømte tale: "I Have a Dream?"	Vis talen via PC og projekter, evt. på Smart Board, så der senere kan indskrives gloser. Vis den med lytteopgaver: Hvor mange gange siger han: "I have a dream." "Now is the time." Hvor er talens højdepunkt?	www.Youtube.com Skriv: I Have a Dream, find ad-ded by runoniken 11.50 min. Det er den bedste udgave, men der findes mange andre. Alternativt - vis igen uddraget af talen fra videoen. Findes i Student's Book Side 5 og i en længere udgave side 30-32	At eleverne opfanger de mange statements og kan udtrykke personlige synspunkter om King's retoriske evner.

FAG: ENGELSK 7. - 9. KLASSE**EMNE: MARTIN LUTHER KING'S FIGHT FOR CIVIL RIGHTS**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne lærer at holde en tale med intonation og med et levende kropssprog</p> <p>At eleverne bliver sikre i ordklasserne.</p>	<p>Hvordan bygges sådan en tale op?</p>	<p>Eleverne arbejder i grupper med et uddrag af talen. Fremlæg for klassen. Hver enkelt elev finder det sted i talen, de synes bedst om. Lær det udenad og reciter det for klassen.</p> <p>Lad grupperne arbejde grammatisk med talen side 5, ved at lave et skema over ordklasser.</p> <p>Hver elev laver nu en for dem personlig "I Have a Dream" tale. De øver den hjemme og opfordres til at efterligne King's retorik og kropssprog Lav evt. en rap med afsæt i talen.</p>		<p>Udtrykke sig mundtlig og demonstrere at deres ordforråd er blevet forøget.</p> <p>At eleverne kan udfylde et ordklasse skema korrekt.</p> <p>At eleverne demonstrere, at de kan lave en "lignende" tale med et personligt afsæt.</p>

FAG: ENGELSK 7. - 9. KLASSE**EMNE: MARTIN LUTHER KING'S FIGHT FOR CIVIL RIGHTS**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne lærer at præsentere et emne sammen med andre, på en spændende måde</p> <p>At eleverne kan udtrykke oplevelser, følelser og viden i en sammenhængende skriftlig form</p>	<p>Forskellige aspekter af King's liv.</p> <ol style="list-style-type: none">1.King's Childhood , Youth, and Inspiration from Ghandi2.The Montgomery Bus Boycott and Rosa Parks.3.The big Marches4.The Assassination <p>More about his assassination.</p> <p>Skriv et brev til King, hvor du udtrykker din sympati med hans sag. Eller et brev til hans kone Corette King efter mordet. Eller et læserbrev.</p>	<p>Der arbejdes i grupper. Arbejdet skal lede frem til en fremlæggelse for klassen. Eleverne opfordres til at understøtte deres oplæg med enten Power Point, rollespil, en dans eller en rap.</p> <p>Se videoen: "Two Moments that Changed the World." Se første del om King, lav en multiple-choice test i filmens indhold. Se bilag 2.</p>	<p>Student's Book Internettet. Når man Googler Martin Luther King kommer der mange sites. En af de bedre sites er den fra "The Seattle Times."</p> <p>Doku-drama om mordet. "Two Moments that Changed the World" www.skolf.dk</p>	<p>At eleverne kan lave en selvstændig fremlæggelse, hvor de viser de kan bruge de nye ord og vendinger, der er tilegnet i forløbet</p> <p>At eleverne kan svare rigtigt på de fleste spørgsmål fra filmen.</p> <p>At eleverne i deres skriftlige arbejde demonstrer, at de har tilegnet sig ny viden og har udvidet deres ordforråd</p>

FAG: ENGELSK 7. - 9. KLASSE

EMNE: MARTIN LUTHER KING'S FIGHT FOR CIVIL RIGHTS

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne kan diskutere og debattere på engelsk</p> <p>At eleverne tilegner sig viden om amerikanske samfundsforhold</p>	<p>Har Kings kamp haft nogen betydning for nutiden?</p> <p>Se evt. 2. Del af "Two moments that Changed the World," som handler om Nelson Mandela</p> <p>Kan de unge amerikanere bruge Kings synspunkter</p>	<p>Diskuter emnet i klassen med udgangspunkt i Barack Obamas præsident kandidatur</p> <p>Eleverne diskuterer 2 og 2 hvilke ligheder og forskelle der er mellem Martin Luther King og Nelson Mandela. Lad dem bl.a. forholde sig til de 2 personers syn på vold/ikke vold i den politiske kamp. Lav fælles opsamling i klassen.</p> <p>Klassediskussion med udgangspunkt i filmklip fra "Freedom Writers" hvor der rappes indover "I Have a Dream."</p>	<p>www.Youtube.com Skriv I Have a Dream. Find Hip Hop for Obama</p> <p>Videoen findes som omtalt på SKMC</p> <p>Lav evt. multiple-choice testen om Mandela. Se bilag 3.</p> <p>www.Youtube.com Skriv Freedom Writers-I Have a Dream (added by Dixie 1708 4 min.) Se evt. filmen "Freedom Writers" eller "American History X"</p>	<p>At eleverne kan udtrykke sig nuanceret</p> <p>At eleverne kan føre en dialog om emnet</p>

Questions to the film:” From Montgomery to Memphis” (bilag 1)

What was the name of the woman who refused to give her seat to a white man in a bus?

Rosie Portland

Rosa Parks

Rosa Palmer

How many did at least boycott the buses?

50%

92%

90%

How long did the boycott last?

2 years

7 weeks

11 months

How many people did Prichett arrest?

1500 people

50000 people

1200 people

Where did King search for a new victory?

New Orleans

Birmingham

Atlanta

What was the name of the civil right movement?

Kill the Whites

The Negro Movement

The Freedom Riders

**Two Moments that Changed the World/
Martin Luther King (bilag 2)**

In what city was King Shot?

- Memphis
- Atlanta
- Montgomery

What happened to the receptionist?

- She died
- She fainted
- She started crying

What was the name of the killer?

- James Cook
- James Jesse Brown
- James Earl Ray

What did the killer buy?

- A pair of glasses
- Binoculars
- A riffle

What car did the killer drive in?

- A Ford Mustang 1968
- A Ford Mustang 1966
- A Ford Mustang 1964

From where did he shoot?

- A bedroom
- A bathroom
- A drawing room

What is the name of the singer we saw?

- Jesse James
- Jesse Matson
- Jesse Jackson

Where did King die?

- A the motel
- At the hospital
- In the ambulance

What was King arranging in this city?

- A concert
- A march
- A sermon

How old was King when he died?

- Thirty-two
- Thirty-six
- Thirty-nine

Two moments that Changed the World/ Nelson Mandela (bilag 3)

When was Mandela arrested?

- In 1962
- In 1964
- In 1966

What is the name of the Island where He was in prison for the first many years?

- Hollow Island
- Mango Island
- Robben Island

How long time did he stay there?

- For 20 years
- For 22 years
- For 24 years

How long time was he in prison?

- For 25 years
- For 26 years
- For 27 years

What is the name of Mandela's party?

- ANC
- ANB
- ANP

What is the name of Mandela's wife?

- Winnie
- Minnie
- Lilli

What is the name of the city where he held his speech?

- Cape Town
- Johannesburg
- Mombassa

The background features a collage of colors and textures. On the left, there is a solid black area. To its right, a piece of red paper with a deckled edge is layered over a dark green watercolor wash. Further right, a teal watercolor wash is layered over a yellow-green wash. The overall effect is layered and artistic.

ENGELSK

7. - 9. KLASSE

FAG: ENGELSK 7. - 9. KLASSE

EMNE: TUPAC - HERO OR GANGSTER?

Mange unge har i tidens løb udtrykt ønske om at arbejde med Tupac i engelskundervisningen. Nummeret "Ghetto Gospel," hvor Tupac's rå rap bliver mixed med Elton Johns melodiske sang har for nyligt været et kæmpe hit kloden over. Elton John synger: "...and peace to this young warrior". Det lyder, som om Elton John hædrer Tupac, som en helt, hvilket også mange unge synes han er, men hvad så med gangster livet og skyderierne?

Vi vil i undervisningsforløbet med udgangspunkt i denne sang undersøge de to aspekter ved Tupac's liv. Vi vil gå i dybden med teksten og arbejde med dens sprogbrug og virkemidler. Endvidere vil vi finde informationer om Tupac's personlige historie og baggrund.

Udvalgte trinmål efter 9. klasse:

Kommunikative færdigheder

- Forstå hovedindholdet af lyd og billedmediet
- Fremlægge et forberedt stofområde
- Redegøre for erfaringer, følelser, holdninger og viden i forbindelse med samtaler
- Læse og forstå og referere hovedindholdet

Sprog og sprogbrug

- Afpasse stilen efter modtager, situation og teksttype
- Anvende en basisviden om gængse teksters opbygning
- Anvende synonymmer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt
- Anvende viden om centrale grammatiske områder, især ordklasser, ordstilling, verbernes former og funktioner, når fokus er på den sproglige form.

Kultur- og samfundsforhold

- Give eksempler på basisviden om værdier og normer i engelsktalende lande med baggrund i arbejdet med skønlitteratur, sagprosa, musikteksster, blade, film, tv og internettet
- Perspektivere tekster til egen kultur
- Belyse en sag fra flere sider i forbindelse med fremlæggelse af et emne eller i en debat.

FAG: ENGELSK 7. - 9. KLASSE
EMNE: TUPAC - HERO OR GANGSTER?

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne kan forstå hovedindholdet af lydmediet (sangen).</p> <p>At eleverne kan redegøre for følelser og holdninger i forbindelse med samtale om teksten.</p> <p>At eleverne kan udtrykke sig på et hensigtsmæssigt engelsk.</p>	<p>Tupac. Hero or Gangster?</p>	<p>Lyt til "Ghetto Gospel" Uden at se tekst og video, lad eleverne skrive stikord ned mens de lytter. Klassesamtale om tekstens indhold. Hvor meget fik eleverne fat i, hvad er sangens indhold?</p> <p>Lyt igen, denne gang med teksten foran.</p> <p>Ny klassesamtale om forståelsen, hvor teksten kan følges.</p>	<p>Kan findes på www.Youtube.com Skriv Ghetto Gospel.</p> <p>Teksten "Ghetto Gospel" findes på www.lyriczz.com</p>	<p>At eleverne kan samtale om tekstens indhold.</p> <p>At eleverne kan udtrykke personlige følelser og holdninger</p> <p>At eleverne kan inddrage de nye gloser i deres udsagn.</p>

FAG: ENGELSK 7. - 9. KLASSE
EMNE: TUPAC - HERO OR GANGSTER?

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne kan fremlægge selvstændigt.</p> <p>Anvende basisviden om gængse teksters opbygning.</p> <p>Anvende synonymmer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt.</p> <p>Belyse en sag fra flere sider i forbindelse med fremlæggelse af emnet eller i en debat.</p> <p>Perspektiver teksten til egen kultur.</p>		<p>Eleverne inddeles i grupper og skal nu i gang med en dybere analyse af teksten:</p> <p>a) Lav et indholds referat. b) Analyser teksten, hvad er tekstens budskab? c) Er der i sangen svar på spørgsmålet: Hero og Gangster? d) Hvem er Malcolm X og Bobby Hunton?</p> <p>Fremlæg for klassen.</p> <p>Se nu videoklipet på www.Youtube.com Lad eleverne, arbejde videre i grupperne, hvor de diskuterer om videoens billeder er de samme, som de indre billeder de så, mens de lyttede til teksten.</p>	<p>www.Youtube.com Skriv: Ghetto Gospel</p>	<p>At eleverne kan fremlægge for klassen uden at være for bunden af teksten.</p> <p>At de kan udtrykke personlige holdninger og synspunkter.</p> <p>At eleverne kan gå i dialog omkring emnet.</p>

FAG: ENGELSK 7. - 9. KLASSE
EMNE: TUPAC - HERO OR GANGSTER?

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>At eleverne anvender deres viden om centrale grammatiske områder.</p> <p>At eleverne får indsigt i amerikanske samfundsforhold.</p> <p>Give eksempler på basisviden om værdier og normer i dele af det amerikanske samfund i arbejdet med musikteks-ter, sagprosa og internettet.</p>		<p>Fremlæg for klassen.</p> <p>Lad eleverne to og to omskrive 1. Vers til korrekt engelsk, de hurtige kan tage 2. Vers med. Fremlæg, klassesamtale om korrekt sprogbrug.</p> <p>Lad eleverne i grupper undersøge Tupacs baggrund. Der findes meget på nettet. Fremlæg deres viden for klassen. Hver gruppe vælger en sang, som de synes er den bedste. Begrund hvorfor. "Until the End og Time," kunne være en mulighed.</p>	<p>www.google.com Tupac-Wikipedia, the free encyclopedia www.TupacFans.com Welcome To 2pac Legacy.com</p>	<p>At eleverne kan anvende deres grammatiske viden.</p> <p>At eleverne kan fremlægge selvstændigt og inddrage ny viden.</p> <p>At eleverne på et varieret engelsk, kan udtrykke personlig stillingtagen til de valgte tekster.</p>

An abstract background featuring torn pieces of paper in various colors: red, teal, yellow, and green. The pieces are layered and have irregular, jagged edges, creating a collage-like effect. The colors are vibrant and saturated. In the bottom right corner, the text 'ENGELSK' and '9. - 10. KLASSE' is written in white, bold, sans-serif font.

ENGELSK

9. - 10. KLASSE

FAG: ENGELSK 9. - 10. KLASSE

EMNE: AT MÆRKE KULTUREN PÅ KROPPEN

Kroppen er et "hylster" fyldt til randen med kulturelt gods. Bag den fysiske samling af molekyler gemmer sig i kroppen en forestilling – en kulturel fortælling om, hvorledes vi som mennesker lever socialt og økonomisk, om hvem vi er og hvorledes vi forstår os selv. Kroppen er, således at forstå, mere end et fysisk gestalt: den er et omvarende "tegn" – legemliggørelsen af vores kulturelt specifikke levevis, -vilkår og selvforståelse, om man så må sige.

Den gængse iscenesættelse af det interkulturelle ses derfor også i den brede farvepalet – det ideale billede af en kulturel mangfoldighed, hvor børn i alle nuancer, former og størrelser smiler bredt i én og samme totalindstilling. Thi dette er rigtignok en ideal forestilling.

Men hvordan forholder det sig reelt set med kropskulturen, som vi mærker den i det daglige liv – når vi hører den omtalt i radioen eller ser den iscenesat i mangt et reality-program om fedtsugninger, næseoperationer, pigment-behandlinger og silikone-implantater? Lever alle former, størrelser og nuancer rigtignok side om side i ét bredt, mangfoldigt smil?

Det korte svar må angiveligt være "Nej". For selvom forskellige kropslige udtryk rigtignok peger på vidt forskellige kulturelle vilkår og normer (ét sted betragtes fedmen som en epidemi, andetsteds er den et tegn på rigdom og status), peger bl.a. den efterhånden anseelige række af næseoperationer i Iran (og andre dele af Mellemøsten) samtidig på en tiltagende kulturel ensretning. Måske er kroppen ikke længere en kulturelt specifik fortælling, men omvendt genstand for gængse, og rigt markedsførte, globale standarder? Men hvilke standarder er universelt holdbare, og er der, i givet fald, plads til universelle standarder og kulturel diversitet på samme tid? Måske den mellemøstlige næsekrumning kunne ses som et kulturelt specifikt skønhedstegn og særkende, og den fregnede lyse kulør som et ligeså smukt nordisk ditto?

Nærværende undervisningsforløb tilsigter en problematisering af netop begrebet "kropskultur", i løbet af hvilket eleverne opfordres til at forholde sig til den lange

række af fortællinger om kroppen som omgiver dem i deres dagligdag (navnlig i Tv-mediet og diverse tabloider). I forskellige fora (på klassen, i grupper og i hjemmet) diskuteres forholdet imellem krop og kultur – herunder modsætningsforhold som epidemisk fedme versus ekstrem kropsskulptur og forskellige kirurgiske indgreb (grænsen imellem sygdomsbekæmpende og i sig selv sygelige lægelige indgreb) etc. Et væsentligt spørgsmål må her være, hvilken rolle medierne spiller i profileringen af kropslige standarder? Hvad er i det hele taget et "sundt" forhold til kroppen?

Der tages udgangspunkt i følgende slutmål for faget:

Kommunikative færdigheder:

- deltage uforberedt i samtaler om kendte emner
- redegøre for erfaringer og viden og udtrykke følelser og holdninger i forbindelse med samtaler, debatter og fremlæggelser
- forstå og referere hovedindholdet af forskellige typer af tekster inden for genkendelige emner

Sprog og sprogbrug:

- anvende et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist ordforråd inden for gængse emneområder

Kultur- og samfundsforhold:

- anvende viden om levevilkår, værdier og normer i engelsktalende lande i arbejdet med skønlitteratur, sagprosa og medier
- perspektiverer tekster til egen kultur og til forhold i engelsktalende lande.

FAG: ENGELSK 9. - 10. KLASSE
EMNE: AT MÆRKE KULTUREN PÅ KROPPEN

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>I.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eleverne forholder sig til betydningen af begrebet Body culture og opnår en begyndende forståelse for forholdet mellem kropsidealer, kropsdyrkelse, madvaner og kultur. - De får udvidet deres engelske ordforråd. 	<p>I.</p> <p>Elevernes forståelse af kropskultur</p> <p>Begrebsafklaring</p> <p>Hvad har kropsdyrkelse med kultur at gøre?</p>	<p>I.</p> <p>PRELIMINARIES (2 moduler): Aktivering af relevant ordforråd inden for emnet:</p> <p>1.modul</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brainstorm på tavlen under overskriften Body culture. a) Hvad forbinder eleverne med emnet? b) Hvorfor kalder vi det body culture; hvad vil det sige? (det fordres, at eleverne tænker over "kultur" og "kulturel udveksling i en bredere forstand") - Inddeling i underkategorier: hvad hører til kropsdyrkelse, og hvad hører til kropsnedbrydelse? Hvordan hænger disse to tilsyneladende modsatte tendenser sammen? - Gruppearbejde: eleverne inddeles i grupper af 4. Alle grupper får udleveret et arbejds- 	<p>Filmen: Supersize Me www.supersizeme.com</p> <p>Fast Food Nation (2001, Eric Schlosser)</p> <p>Engelsksproget dokumentar: Pumping Iron (George Butler & Robert Fiore, 1977), vist på DR2 som led i et større tema om kropsdyrkelse</p> <p>The Swan (amerikansk reality show)</p> <p>Forunderlig Forandring (amerikansk reality show)</p> <p>Cutting Edge: A Top Surgeon Tells All.... (Lawrence Kirwan 2004)</p>	<p>I.</p> <p>Eleverne kommer med relevante bidrag til den fælles brainstorm og viser interesse for betydningen af de nye engelske begreber/termer.</p>

FAG: ENGELSK 9. - 10. KLASSE
EMNE: AT MÆRKE KULTUREN PÅ KROPPEN

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
		<p>papir med en række konkrete engelske begreber (se: nedenfor). Disse forklares ikke – eleverne skal diskutere dem og forsøge efter bedste evne at forholde sig til dem (man kan forsøge at regne sig frem til, hvad begreberne dækker over eller evt. bruge ordbog). Efter en generel diskussion indbyrdes i grupperne, skal grupperne forsøge at samle disse tanker og herunder forholde sig til spørgsmålet om hvad kropsidealer, kropsideal og madvaner har med kultur (og kulturel udveksling) at gøre. Begreber/termer: plastic surgery, fast food, self image, addiction, body image, anorexia, bulimia, body building, McDonaldisation, tommy tuck, libo suction, botox, imperialism, breast implants, personal trainer. Eleverne forsøger at skriftliggøre disse tanker.</p>		

FAG: ENGELSK 9. - 10. KLASSE
EMNE: AT MÆRKE KULTUREN PÅ KROPPEN

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>II. - Eleverne skal træne deres evne til at debattere på engelsk og anvende de centrale ord og begreber, som er blevet præsenteret på klassen.</p>	<p>II. Forholdet mellem en ekstrem dyrkelse af kroppen og manglen på samme.</p>	<p>2.modul - Eleverne færdiggør arbejdet i grupperne, og der samles op i plenum. - Eleverne og underviseren skaber herudfra et leksis/en ordliste, hvor ovenstående termer defineres og underkastes refleksion. - På klassen vises DR2-dokumentaren omkring kropsdyrkelse Pumping Iron, som lægger op til forløbets 2.del.</p> <p>II. FROM TOXIC FOODS TO TUMMY TUCKS (2-3 moduler). På klassen diskuteres forholdet imellem kropsdyrkelse og kropsnedbrydelse – er disse fremdeles udtryk for forskellige kropskulturer eller begge dele af én og samme kropskultur?</p> <p>1.modul - På klassen vises filmen Super-</p>		<p>II. Eleverne deltager aktivt i klasseudtale og formår at underbygge deres argumenter med eksempler fra de to viste film.</p>

FAG: ENGELSK 9. - 10. KLASSE
EMNE: AT MÆRKE KULTUREN PÅ KROPPEN

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>III. - Eleverne skal træne læsning af faglige tekster på engelsk og mundtligt kunne gengive</p>	<p>III. Kulturindustri: er det hele et spørgsmål om penge?</p>	<p>size Me. - Som lektie til denne gang har eleverne allerede konsulteret filmens officielle hjemmeside: www.supersizeme.com</p> <p>2. og evt. 3. modul - Filmen ses færdig. - Eleverne (igen i grupper) sammenligner DR2-dokumentaren om ekstrem kropsdyrkelse med Supersize Me om ekstrem kropsnedbrydelse. Selvom de to film umiddelbart er afgørende forskellige, er der så alligevel ikke klare ligheder imellem dem? Kunne det ekstreme indtag af toxic food og den ekstreme kropsdyrkelse ikke ske at hænge sammen, måske endog fungere på lignende vis?</p> <p>III. FROM CROSS-CULTURAL EXCHANGE TO CULTURAL IMPERIALISM? (2 moduler)</p>		<p>III. Eleverne bruger den nye information fra fagteksten i den fortsatte diskussion om</p>

FAG: ENGELSK 9. - 10. KLASSE
EMNE: AT MÆRKE KULTUREN PÅ KROPPEN

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>IV. - Eleverne skal til sidst i forløbet på engelsk kunne udtrykke deres holdninger og viden om emnet i en sammenhængende skriftlig form.</p>	<p>IV. Hvorfra kommer vores kropsideal?</p>	<p>skal eleverne nu forsøge på klassen at forholde sig til forholdet imellem kropsidealer, forskellige former for kropsidealer og kulturer. Kan man tale om kulturel imperialisme, som Schlosser tilsyneladende mener? Handler det hele om penge? Og hvad menes der monstro med kulturindustri (the culture industry)?</p> <p>IV. SUPERFICIAL BODY IMAGES – ARTIFICIAL BODIES (2 moduler)</p> <p>1.modul - I klassen vises et afsnit af de to realityshows "The Swan" (2004) og "Forunderlig forandring".</p> <p>- Man kan evt. i klassen skæve til et uddrag Lawrence Kirwans aktuelle og kritiske fagbog Cutting Edge: A Top Surgeon</p>		<p>IV. Elevernes skriftlige fremstillinger giver et indblik i, hvad de har fået ud af forløbet.</p>

FAG: ENGELSK 9. - 10. KLASSE
EMNE: AT MÆRKE KULTUREN PÅ KROPPEN

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
		<p>Tells All.... (2004) om den eksplosive tendens til plastickirurgi og andre kosmetiske behandlinger.</p> <p>2.modul</p> <ul style="list-style-type: none"> - På klassen diskuteres kropsidealet: Hvorfra kommer det og hvem er det vi gerne vil ligne? Hvorfor hedder idealet tilsyneladende Mary Kate Olson og ikke Aishwarya Rai (læs: indisk Bollywood-stjerne)? Er kropsidealet naturligt, og hvorfor vil vi i så fald gerne forsøge at opnå det gennem kunstige greb (solarium, laser-hårfjerning, plastickirurgi etc.). - Der samles op på hele forløbet: hvad har kropsdyrkelse og kropsnedbrydelse med kultur at gøre, og hvad er et sundt eller 'naturligt' forhold til kroppen? Findes der et rigtigt eller 'naturligt' kropsideal, eller er det hele kulturelt betinget? 		

FAG: ENGELSK 9. - 10. KLASSE**EMNE: AT MÆRKE KULTUREN PÅ KROPPEN**

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
		- Forløbet afrundes med en skriftlig aflevering om emnet.		

INTERNATIONALISERING

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER

Baggrund

I det daværende Århus Kommunale Skolevæsen har mange skoler i en lang årrække arbejdet med den internationale dimension. Foreningen Norden lagde grunden til dette gennem internordiske lejrskoler, som man udbyggede til også at inddrage et skole/lærersamarbejde mellem skolerne og en mulighed for jobswop for interesse-rede kolleger. Nogle skoler gik videre og gjorde de nordiske kontakter til venskabs-skoler eller fandt muligheder i Europa for et samarbejde. Dette kunne ske ved egen hjælp eller hjælp fra Skolevæsenet. Der opstod mange spændende projekter med bl.a. Nordirland, England, Tyskland, Polen og Frankrig.

I starten kaldte man udvekslingerne for sproglejrskoler, men dette blev ændret til det mere korrekte kulturudvekslinger, hvor sproget egentlig var en tillægsgevinst, for ingen elever skulle være begrænset af et vilkårligt sprogvvalg.

Mål for udveksling

Eleverne skal gennem mødet med jævnaldrende fra et andet land opleve og forholde sig til de værdier, normer og holdninger, der kendetegner et kulturelt møde. Gennem mødet lærer eleverne at forstå deres egen kulturelle baggrund og se selv ind i en forståelse af og respekt for mødet med en anden kultur. Elevernes arbejde med disse elementer skal styrke den enkeltes udvikling til et selvstændigt menneske. Ved at nå disse mål vil den enkelte elev få redskaber med sig, som kan bruges i den videre ud-dannelse i samfundet både på det faglige og det menneskelige plan. Skolen og dens lærere inddrages på denne måde direkte i det internationale arbejde.

Fælles Mål

Fælles mål for alle fag og fagområder inkluderer en international dimension. Der lægges på den måde op til, at dimensionen medtænkes i alle fag. Et godt bidrag vil være at etablere udvekslingskontakter, som – både i forberedelses- og gennemførelsesfasen - vil skabe muligheder for at konkretisere mange af de trinmål, der findes for de enkelte fag.

Indhold

1. Privat indkvartering af elever og lærere
2. Kort gennemgang af det danske skolesystem og besøg i undervisningen
3. Præsentation af skolens faciliteter
4. Nærområdets muligheder
5. Århus by, modtagelse på Rådhuset
6. Seværdigheder i Århus by
7. En heldagsekskursion
8. Fælles aktiviteter i fritiden
9. Weekend i familien
10. Arrangement for værtsfamilier samt elever og lærere

Kommentarer til indhold

1. Gennem elevernes personbeskrivelser skal lærerne finde de bedste partnere, der ved sikrer man sig et godt fundament for en vellykket udveksling. Antallet af elever hos den enkelte værtsfamilie fastsættes ud fra enkle principper. Ofte giver det bedst udbytte med en elev pr. værtsfamilie, men der skal tages hensyn til den enkelte elevs kompetencer sprogligt og socialt samt af værtsfamiliens geografiske placering i forhold til skole og andre værtsfamilier. Til det sidste kan nævnes, at man skal undgå, at nogle elever bliver isoleret. Dette kan afhjælpes ved, at man lader flere elever bo hos den samme værtsfamilie eller aftaler et bytte undervejs i udvekslingen. Antallet af værtsfamilier kan også være styrende. Eleverne kommunikerer pr. E-mail, når indkvarteringen er faldet på plads, før dette går kontakten gennem den/de ansvarlige lærere på klassens vegne.

2. Da skolen i alle samfund er en kulturbærende institution, er det vigtigt at give udlændinge et indblik i, hvorledes den danske folkeskole arbejder, samtidig med at blikket skal rettes mod kommende uddannelsesmuligheder. Besøget i undervisningen skal give eleverne en fornemmelse af ånden i et dansk klasselokale, derfor er

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER

det ikke nødvendigt, at de udenlandske elever skal kunne forstå det danske sprog. Alle klasser skal kunne inddrages, hvilket også bidrager til, at udvekslingen bliver vedkommende for de yngre elever samt deres lærere.

3. Eleverne kan forberede en tur igennem skolens faciliteter, herunder skolens kontor/administration, lærerværelse, faglokaler, mediatek/bibliotek, kantine, SFO m.m.

4. Man kan med fordel lave kortmateriale for nærområdet og plotte værtsfamiliernes adresser ind. Gå en tur i området og se på seværdigheder, beboelsestyper, buslinier og indkøbsmuligheder.

5. Et besøg på Århus Rådhus med modtagelse giver udvekslingen en ekstra dimension, man går fra at være anonym til at være officiel. Rådhuset er et godt eksempel på dansk arkitektur og husets autoriserede guider er dygtige til at fortælle historien. Udsigten fra tårnet er et meget flot indslag.

6. Århus by kan præsenteres på mange måder. Via f.eks. elevforedrag, byløb og gruppegennemgang.

Vigtige elementer:

Rådhuset

Musikhuset

Aros

Århus Domkirke

Vikingemuseet

Teateret

Latinerkvarteret

Den gamle By

Havnen

Stormagasiner

7. Ud fra gæsternes ønsker planlægges en heldagsekskursion, som skal vise noget typisk dansk. Skagen, Vesterhavet, Mols, Odense er gode eksempler.

8. Fællesaktiviteter samler eleverne og giver dem stof til indbyrdes samtaler. Gode muligheder er sport på skolen eller andre steder, dansk madlavning i skolekøkkenet, fotosafari under opholdet, som kan munde ud i en planchefremlæggelse, dramatisering af H.C. Andersen, gennemgang af det danske morænelandskab, folkedans, eksperimenter i fysik med saltvand, og biologi med saltvands dyreliv. Kun fantasien sætter grænser.

9. Familierne planlægger selv weekenden, men man kan naturligvis gå sammen og aflaste hinanden. Gode aktiviteter er sommerhus, Legoland, Kattegatcenter, Randers Regnskov m.m.

10. Det er vigtigt at få rundet besøget godt af, og et afsluttende spis-sammen arrangement på skolen for værtsfamilier, gæster, elever og lærere er en god mulighed. Her er mulighed for underholdning, evt. opsamling på ugens arbejde (konkurrencer) samt officiel tak og afrunding.

At være værtsfamilie er en meget stor ting, man lukker sit hjem op for en helt fremmed person og lader denne være en del af dagligdagen. Dette kan man ikke takke nok for.

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER

EKSEMPEL PÅ "KØREPLAN" FOR EN UDVEKSLING ÅRHUS - TYSKLAND 2010/2011

Opstart maj 2009	Den danske skoleleder indkalder årgangsteam 7 til fordelingsmøde. Teamet fremlægger forslag til fordeling. Ved manglende enighed tager skolen endelige beslutning. En lærer fra hver udvekslingsklasse kan evt. deltage i udvekslingen på 8.årgang som føl.
A klassen	Tyskland
B klassen	Tjekkiet
C klassen	Polen
Juni 2009 Danmark aftales.	Skolens 8. klasse har besøg fra Tyskland. Der arrangeres møde mellem lærerne fra Tyskland og de kommende danske udvekslingslærere. Dato for Danmark aftales.
August 2009	8.a skriver klassepræsentation.
September 2009	De tyske elever udarbejder beskrivelser af sig selv.
Oktober 2009	Der indkaldes til forældremøde i 8.a med udveksling som punkt på dagsordenen. Lærerne orienterer om antal gæster, samtidig skal de skabe sig et overblik over mulige værtsfamiliepladser.
November 2009	De danske lærere gennemgår de tyske elevers præsentationer og finder den ideelle indkvartering derudfra. Der udarbejdes en indkvarteringsliste til elev- og forældrebrug. De tyske elevers breve udleveres til de kommende værtselever.
Nov./dec. 2009	8.a sender breve til deres tyske gæster.
Februar 2010	Forslag til program tages op i klassen.
Marts 2010	Endeligt program udarbejdes. I dette tilfælde indeholder programmet følgende elementer: præsentation af skolen, deltagelse i undervisning i forskellige fag, gåtur i nærområdet, turisttur til byen, modtagelse og rundvisning på Århus Rådhus, sport, madlavning i skolekøkkenet, ekskursion til Skagen og afskedsarrangement.
Juni 2010	8.a tager imod gæsterne fra Tyskland.

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
Præsentere 8.a	Hvem er vi, hvor bor vi, hvor ligger skolen	Grupper brev eller mail	Fotodokumentation papir eller digitalt	At lære om klassen som institution (sendes til de tyske lærere)
Udvekslingselevernes præsentation	Skrive om familie, skole, fritid, venner, hobby, kæledyr, eventuel hensyntagen til sygdom og/eller religiøse forhold, e-mailadresse og almindelig adresse	Enkeltmandsarbejde Papir eller mail	som ovenfor	At lære at beskrive sig selv (sendes samlet til de danske lærere)
8.a præsentation af sig selv	Indkvarteringsmuligheder, familie, fritid husdyr og hobby	Skriftlig form til de danske lærere		At eleverne lærer at beskrive egen tilværelse
8.a kontakt til den kommende gæst	Breve til Tyskland	Alene med lærerhjælp Sprogafklaring engelsk/tysk	Ordbøger, PC	At lære eleverne at skrive breve – opsætning, indhold
8.a forslag til program	Skole, sport, sightseeing, Rådhus, ekskursion, fællesaktiviteter og fritid	Brainstorm, debat, vurdering, afstemning på nogle områder	Powerpoint med eksempler evt. fra tidligere udvekslinger	At lære eleverne at argumentere for egne forslag, vurdere og at indgå i den demokratiske proces

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
Program.	Dannelse af arbejdsgrupper	Gruppe		At lære at indgå i den rigtige gruppe under hensyntagen til egne muligheder og andres
Transport via bybusser	Klippekort, køreplaner, organisering af afgangene	Bestille klippekort, organisere grupper til det enkelte klippekort	Køreplaner, internet	At planlægge transport af mange mennesker under hensyntagen til de daglige passagerer i bybusserne At udarbejde køreplaner
Vise skolen frem	Lave liste over de lokaler, som skal vises frem Lave grupper Udvælge guider	Gruppe Lave skriftlige præsentationer, finde egnede gloser til beskrivelse af faglokaler	Ordbøger	At lære at præsentere sin daglige arbejdsplads
Vores by	Udvælge byens seværdigheder	Gruppe Præsentation af byen enten gennem byløb eller med danske elever på udvalgte poster, hvor der fortælles om seværdigheden eller uddeles opgaver	Turistbureau Internet Bykort	At lære at finde de store seværdigheder i egen by og præsentere dem

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
Gåtur i nærområdet	Marselisborg Slot, Mindepar- ken, Varna	Gruppe Kongehus/republik Lave oplæg til klasseundervis- ning og debat om dette emne. 1. Verdenskrig, landegrænser Varna, kort fortælling	Internet Materiale om det sønderjyske problem Landsudstillingen i 1909	At lære om forskellige styrefor- mer, opleve dansk mentalitet, hvor man frit kan komme tæt på alt At lære om grænseproblemer. At lære om forsøg på "globali- sering" blot på landsplan
Sport	Arrangere fælles sport evt. landskamp	Lave blandede hold, udvælge en sportsgren til en landskamp	Oversigt over faciliteter og materialer	At lære at mødes til sport for sjov og at opleve "udvalgte" hold spille landskamp
Materialer til gæster	Kort, by og nærområde	Bestille bykort og andet mate- riale til gæsterne på turistbu- reauet. Lave kort over nærområdet med indtegnning af værtsfamili- ernes bopæl	Turistbureauaterialer Kort fra telefonbøger eller internet	Lære at indsamle materialer
Ekskursion til Skagen	Turisttur med travetur til Gre- nen, Råbjerg Mile	Lærerstyret		At lære om "havet omkring Danmark" og naturfænome- ner

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
Madlavning i skolekøkkenet	Bøf med bløde løg, kartofler og brun sauce. Æblekage	Lærerstyret, madlavningsgrupper laves af eleverne	Opskrifter på tysk, lærerproduceret	At lære at lave klassisk dansk mad
Modtagelse på Århus Rådhus	Velkomst af repræsentant for byen, uddeling af nåle fra Århus By, guidede ture i bygningen	Danske og tyske elever		At føle, at byen bakker op, at lære om en af de store designere/arkitekter i Danmark
Afskedsaften	Lave program med underholdning, organisere opstilling og oprydning	Klassens muligheder for underholdning gennemgås. Fællessange udvælges. Brev til de tyske elever om indslag til aftenen. Evt. takketaler. Borddækningsgrupper laves, det samme til oprydning. Lister over materialer udarbejdes	Musiklokale, sangbøger	At lære at forberede en fest At lære at bygge en takketale op

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER

Forslag til inddragelse af fag/lærere/emner

Biologi: Havets dyr, dissektion, planter, bestemmelser af planter

Fysik: Havets saltindhold, fysikforsøg relateret til havet

Geografi: Istid i Danmark og deres virkninger på landskabet (morænen, klitter), tegning af højdeprofiler ud fra kort

Historie: Atlanterhavsvolden, 2.verdenskrig i Danmark, stenalder, jernalder, vikingetid, slotte, landbrug, fiskeri

Billedkunst: Dansk kunst

Musik: Diverse musikprojekter

Dansk: H.C. Andersen

Drama: Mange forskellige temaer omsat i drama

Samfundsfag: Politik og samfund

Idékatalog

Fotodokumentation af udvekslingsugen omsat til plancher.

Orienteringsløb lavet over seværdigheder, naturen o.s.v., således at eleverne er nødt til at samarbejde om sproget f.eks. dansk/tysk. Udveksling, hvor opgaverne er skrevet på tysk, så de tyske elever skal oversætte for de danske elever til engelsk.

Fysiske aktiviteter f.eks. kanotur, taget fra idéen om UNO projekter (udfordring, natur og oplevelse).

Fælles for alle aktiviteter bør være, at de kræver et samarbejde af de to klasser.

Lærerdel

Lærersamarbejde

Det anbefales, at der deltager 2 af klassens lærere i et udvekslingsprojekt, klasselederen som den naturlige leder, den anden lærer kan vælges ud fra forskellige kriterier – kendskab til det talte sprog i landet, altså typisk en sproglærer.

En faglærer, som kan udvælges ud fra udvekslingsstedets muligheder; f.eks. geografisk, historisk - eller blot en lærer, som har et godt kendskab til eleverne. Planlægning af en udveksling bygger på et tæt samarbejde mellem udvekslingskolernes ledelse og lærere. Skolelederne opfordres til løbende at have kontakt til de udenlandske skoler, således at målene løbende bliver justeret. På lederplan kan der også arbejdes med pædagogiske holdninger og udvikling. Disse tiltag styrker udvekslingerne på lærerplan, da rammerne på denne måde stikkes ud. Lærerne arbejder derfor ud fra givne præmisser.

Privat indkvartering er en vigtig del af udvekslingen, da arbejdet under udvekslingen bygger på et tæt samarbejde mellem de to landes lærere. Gæsterne får et stort indblik i dagliglivet i det pågældende land, hvilket giver styrke i forhold til at forstå, hvis eleverne søger råd om kulturmæssige forhold undervejs. Samtidig er det af stor betydning, at man hurtigt ved hjælp af den udenlandske kollega kan gribe ind, hvis noget ikke klapper i elevernes værtsfamilier, hvis en elev bliver syg m.m. Den indfødte lærer kender til daglig praksis og kender forældrekredsen. Kontinuiteten i udvekslingerne bibeholdes ved, at de kommende udvekslingsskolleger introduceres under det igangværende projekt – jævnfør plan.

Økonomi

Udveksling bygger på privat indkvartering, hvorfor skolen kan udarbejde et budget til udvekslingen i udlandet bestående af A-transportudgifter, B-time-dagpenge, C- samt indtægter fra elevbetaling

- Tograjer arrangeres som grupperejer, som kan købes med store rabatter gennem f.eks. DSB, DB. Nettet giver de relevante oplysninger. Ofte kan det ikke betale sig at få frirejse i Danmark indregnet i et tilbud.
- Taksterne fås ved henvendelse til skolens administrative leder eller skolesekretærerne. Skemaer fås samme sted.

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER

- Der er mulighed for at opkræve egenbetaling pr. elev pr.dag. Beløbets størrelse er fastsat efter gældende regler.

Udgifterne til opholdet i udlandet betales af udvekslingsskolen.
Den danske skole afholder ligeledes alle udgifter ved besøget her.

Følgende ting skal budgetlægges:

- Bustransport til ekskursion, hvis gæsterne kommer i bus, kan denne indgå i transporterne efter aftale
- Udgifter til klippekort
- Entréer
- Materialer til gennemførelse af fællesprojekter

Nogle skoler har med succes oparbejdet en formue i en fond, som kan bidrage til skolens lejrskoleprojekter. Dette kræver, at forældre, børn og lærere står sammen om at lave indtægtsgivende arrangementer – musik, teater, markeder er gode eksempler.

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER - UDVEKSLING MED TYSKLAND 8.A

Mandag 2.6.	15.45	8.a værter. Vi mødes under uret på banegården. Gæsterne ankommer kl.15.51. Dagen er til fri disposition
Tirsdag 3.6.	08.00	De tyske elever og deres lærere mødes i lokale 9, 8a i lokale 15.
	08.45 - 09.30	Rundvisning på skolen. Planlægning af mad - og Stadtrallygrupper
	09.50 - 11.20	Besøg i klasser. Plan udleveres til de danske elever, som henter og bringer gæsterne til timerne
	12.00 - 14.00	Vandretur til Stadion, Marselisborg Slot, Mindeparken og vandet mod Ballehage.
Onsdag 4.6.	08.45	Alle mødes foran Rådhuset.
	09.00	Modtagelse af Teis Trane og rundvisning i grupper på Rådhuset.
	Ca. 10.30 - 12.00	Indtagelse af medbragt frokost og drikkevarer
	12.00	Vi mødes ved bænkene på Rådhuspladsen. Grupperne sendes af sted på Stadtrally. Alle grupper checker ud ved Vadestedet. Vi mødes ved Sidewalk Café senest kl. 15.00. Resten af dagen til fri disposition.
Torsdag 5.6.	09.45	Vi mødes ved indgangen til Den gamle By. Kort introduktion ved Inger. Lille orienteringsløb rundt. Check ud i restauranten Si monsens Have. Spise medbragt frokost i pausen inden næste arrangement.
	11.45	Vi mødes i Vibyhallen. Sportseftermiddag, husk tøj.
	17.45	Vi mødes i skolekøkkenet. Madlavning og spisning:dansk bøf med bløde løg, kartofler og brun sauce, dansk æblekage. Forældrehjælp til indkøb og gennemførelse.
	19.00	Olsenbanden i Jylland – tysk udgave –Mächtig gewaltig!!! og dansk udgave. Disse film kan eventuelt henlægges til busturen til Skagen.
Fredag 6.6.	08.00	Vi mødes på Kirkepladsen. Husk madpakker og drikkevarer. Bustur til Skagen og Råbjerg Mile.
Lørdag 7.6.		Familieliv
Søndag 8.6.		Familieliv
Mandag 9.6.	18.00	Afskedsfest i aulaen for forældre, elever, gæster og søskende. Alle medbringer tallerkener, bestik og glas samt en ret til fællesbordet. Portioner, så det passer med antallet i jeres familie
Tirsdag 10.6.	07.45	Afrejse. Vi mødes under uret på banegården.

INTERNATIONALISERING

EMNE: UDVEKSLINGER/VENSKABSSKOLER

Eleverne har selv planlagt at mødes i mindre grupper hos hinanden eller samles til sport i Mindeparken om aftenen.

Forslag til aktiviteter i weekenden: Legoland, Kattegatcenteret, sommerhusbesøg, Randers Regnskov, Moesgaard Museum, Mols med Fregatten Jylland, Ebeltoft, Himmelbjerget. Kun fantasien sætter grænser.

Afsluttende bemærkninger

Gennem mødet med personer fra andre kulturer, lærer man at se sit eget liv i et mellemfolkeligt aspekt, respekten for andre mennesker bliver en del af den personlige udvikling.

Man fremmer også integration generelt. Når man først har boet i et andet hjem, spist ved familiens bord, været en del af naboskabet o.s.v., får man et indblik i, at værdier og holdninger kan være forskellige, men at det dybest set handler om respekt og tolerance for andre mennesker.

INTERNATIONALISERING

INTERNATIONALISERING

EMNE: ET COMENIUS PROJEKT

FINDE ET PROJEKT/ STARTE ET PROJEKT	<p>Et Comenius projekt er et program, der støttet af EU drejer sig om skoleuddannelse og skal fremme internationalisering og samarbejde i skolerne i de 30 lande, som deltager i programmet.</p> <p>Vil du og din skole starte et Comeniuspartnerskab, er første skridt at finde et projekt og orientere jer om reglerne for ansøgning osv. Alle disse informationer kan hentes på www.ciriusonline.dk</p> <p>Projekterne kan være udviklingsbetonede, f.eks dreje sig om udvikling af pædagogiske værktøjer, anti-mobbepolitik o.l; eller projekterne kan omhandle ungdomskulturer, klima, ernæring e.l., I så tilfælde går projektet ud på, at elever fra projektskolerne indgår i en tværnational arbejdsgruppe i forhold til temaet for samarbejdet.</p> <p>Har skolen ikke tidligere deltaget i et internationalt samarbejde, kan man finde et allerede annonceret projekt, alt efter interesse og deltage som partner.</p> <p>Har skolen tidligere deltaget i andre projekter, som har givet jer nogle erfaringer, kan I selv forsøge jer med at starte et projekt som koordinatore. Man kan vælge mellem:</p> <p>Multilaterale skolepartnerskaber: Den ene type partnerskab skal omfatte mindst tre institutioner. Samarbejdsmulighederne er mangfoldige. Der kan være tale om classesamarbejder, hvor partnerskoler gennemfører undervisning indenfor et fælles tema og fokus er rettet mod selve samarbejdsprocessen. Det kan også være udviklingsprojekter, hvor lærere og ledere samarbejder om udvikling af egentlige produkter som fx pædagogiske værktøjer, skolepolitikker osv.</p> <p>Bilaterale skolepartnerskab (med udveksling) Den anden type partnerskab omfatter maksimalt to skoler. Samarbejdets fokus skal være på elevernes sprogindlæring ,og der skal ske gensidig udveksling af klasser mellem partnerskolerne. Udvekslingerne skal vare minimum 10 dage eksklusiv rejsetid.</p> <p>Kilde: www.ciriusonline.dk</p>
--	---

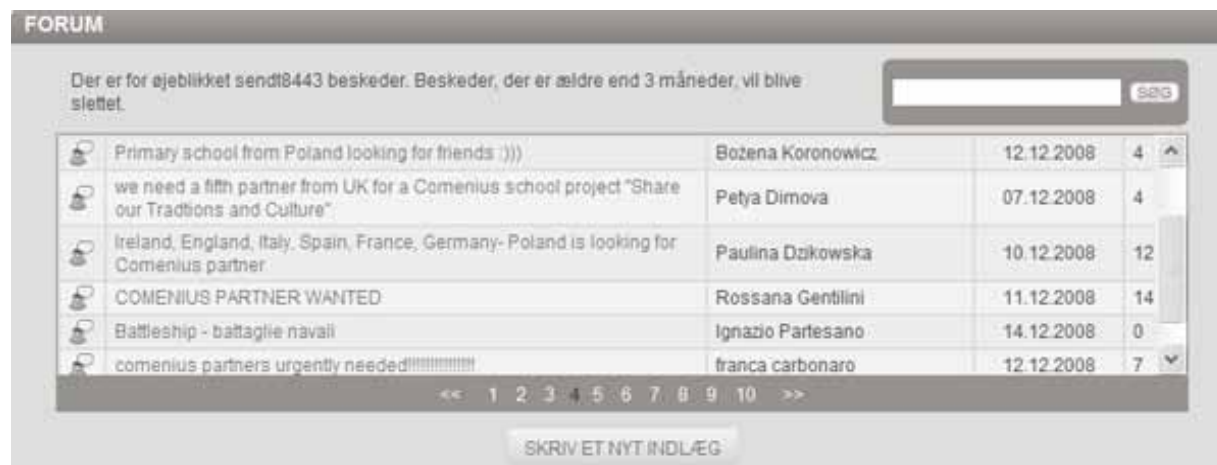
INTERNATIONALISERING

EMNE: ET COMENIUS PROJEKT

FÅ KONTAKT

Da ansøgningsskemaet skal være indsendt omkring februar, er det tilrådeligt at påbegynde partnersøgningen allerede i efteråret.

Der er flere måder at få kontakt på. <http://www.etwinning.net> er et godt sted at begynde. Her har skoler fra hele Europa lagt ansøgninger om partnerskab ind, som vist på illustrationen:

Det er også her I kan få kontakt til europæiske samarbejdspartnere, hvis I selv ønsker at starte et projekt. Bilag 1 er et eksempel på et sådant opslag.

På det danske EU kontors hjemmeside (Cirius kontoret) er der desuden mulighed for at finde partnere til et projekt <http://www.ciriusonline.dk/Default.aspx?ID=3850>

Dog skal man være opmærksom på, at der på denne side søges partnere til projekter, hvor partnersøgeren har fastlagt et tema. Ønsker man selv at påbegynde et projekt, hvor man selv beslutter temaet, kan man – efter aftale med Cirius kontoret – lægge en partnersøgning på andre landes nationale kontorer.

INTERNATIONALISERING

EMNE: ET COMENIUS PROJEKT

Desuden har Århus Kommune gennem Regionskontoret i Bruxelles mulighed for at rundsende eventuelle partnersøgninger. Dette gøres efter aftale med Videncenter for Integration, Børn og Unge, og sker udelukkende i de tilfælde, hvor det er en skole eller institution i Århus Kommune, der ønsker at starte et projekt og derfor søger partnere.

Cirius kontoret udbyder også løbende kontaktseminarer, hvor der er gode muligheder for at komme med i projekt. Kontaktseminarerne er tematiske og finder sted i forskellige byer i EU landene og de associerede lande. Hvert land tilbydes et antal pladser på et kontaktseminar. Cirius kontoret styrer processen, idet tilmelding og ansøgning om finansiering af deltagelse i seminaret foregår gennem kontoret.

Det betyder, at man søger kontoret om midler til at deltage, og når man får godkendt sin ansøgning er der fuld dækning af rejse- og opholdsudgifter i forbindelse med seminaret. Der er almindeligvis kun mulighed for at en person fra en skole eller en institution kan deltage i seminaret.

Næste skridt er at tage kontakt til et projekt der ser spændende ud. Har I selv lagt et projektforslag ud på Etwinning, evt. med en mailadresse, som interesserede skoler kan skrive til, vil henvendelserne begynde at komme.

Er der flere fra ét land, der henvender sig, skal I forhøre jer om, det er i overensstemmelse med dette lands regler for Comenius-partnerskaber, at flere skoler fra samme land kan deltage i det samme projekt. Ellers må I vælge, hvem af de fremtidige partnere I ønsker at have med i projektet.

I Danmark er reglen den, at to skoler gerne må deltage i det samme projekt, men at kun en skole må deltage i ét projekt ad gangen.

I løbet af efteråret skulle I gerne have en kreds af skoler, der nu er klar til at mødes. (mindst 3 hvis det er et Multilateralt partnerskab, 2 hvis det er et bilateralt partnerskab)

INTERNATIONALISERING

EMNE: ET COMENIUS PROJEKT

FORBEREDENDE BESØG	<p>I forbindelse med forberedelse af et skolepartnerskab og udarbejdelse af en ansøgning, kan skoler søge om tilskud til ét forberedende besøg med partnerskoler.</p> <p>Institutioner som allerede har partnere i udlandet har mulighed for at søge tilskud til ét forberedende besøg med henblik på at aftale emner, målsætninger, metoder, tidsplan og forventede resultater for skolepartnerskabet og sammen udarbejde en ansøgning. Ved multilaterale skolepartnerskaber skal minimum tre lande deltage i mødet, ved bilaterale skolepartnerskaber skal begge lande deltage.</p>
TILSKUD	<p>Man kan søge tilskud til rejse og ophold for én person. Hvis en skole både ønsker at sende en lærer og en leder, kan der dog søges tilskud til begge deltagere.</p> <p>Opholdsudgifter dækkes med særlige takster afhængig af destinationsland. Man kan maksimum få tilskud til 5 overnatninger. Der gives ikke tilskud til lønudgifter, vikarudgifter eller tilskud til udgifter i forbindelse med modtagelse af partnerskolernes lærere.</p> <p>Kilde: http://www.ciriusonline.dk/Default.aspx?ID=653</p> <p>Før det forberedende møde, kan partnere med fordel hver især have forberedt afsnit til ansøgningen. I ansøgningens stk. 5, skal hver partner gøre rede for, hvorfor de ønsker at deltage i projektet med målsætninger osv. Kommer hver partner forberedt på hele stk. 5 til dette besøg, vil arbejdet med ansøgningsskemaet være faciliteret væsentligt.</p>
ANSØGNINGEN	<p>Projektansøgningen skal være udarbejdet i fællesskab af partnerne, og alle partnere skal indsende en kopi til deres respektive national-kontor. Der er lidt forskellige deadlines for ansøgninger i landene, så det er vigtigt at den samlede ansøgning er færdig tidsnok til at alle få afleveret inden for tidsrammerne.</p>

INTERNATIONALISERING

EMNE: ET COMENIUS PROJEKT

	<p>Ansøgningen skal være skrevet på engelsk eller dansk.</p> <p>Ordlyden i ansøgningen skal tænkes godt igennem, da succeskriteriet for projektet er, at man får udfriet de mål der er beskrevet i ansøgningen. Vejledning i ansøgningen finder man også på Cirius' hjemmeside.</p>
FØRSTE MØDE	<p>Et møde er en kombination af et arbejds møde og et besøg på en udenlandsk skole. Typisk vil mødet vare 3 - 4 dage, rejsedagene undtaget. En dag vil ofte være sat af til en ekskursion. En anden fast bestanddel er rundtur på den skole man besøger. Derudover en eller to arbejds sessioner om dagen, alt efter behov.</p> <p>Første møde er eksemplarisk for de efterfølgende møder. Det er derfor vigtigt at dette møde forløber struktureret. Det vil oftest være koordinatoren der planlægger mødet, men alle deltagere kan komme med forslag til indhold af mødet.</p> <p>Møde kulturer er meget forskellige fra land til land. Derfor er det en god idé at få lavet aftaler om, hvordan møder skal forløbe. Skal der være en ordstyrer, en sekretær osv. Er der f.eks. i orden at nogle telefonerer under mødet? Må man samtale, mens andre fremlægger noget de har forberedt, eller forlade lokalet for at ryge e.l. Småting, men godt at få afklaret før det går løs!</p> <p>I ansøgningen har man skullet skrive ca. hvornår de fremtidige møder skal holdes. Det skal man have præciseret på dette møde: datoer og hvor møderne skal finde sted. For at kunne aftale dette, skal alle partnere have en skolekalender med fra deres region/land, da ferier, eksamener og andet er meget forskelligt placeret fra land til land, endda fra region til region visse steder.</p> <p>Det er skik at man som besøgende partner medbringer en gave til skolen og evt. til værterne. Det kan være en bog om Danmark på lokalsproget... eller andet i samme stil.</p>

INTERNATIONALISERING

EMNE: ET COMENIUS PROJEKT

KONTAKT	<p>Hvordan skal partnerne holde kontakt med hinanden, når mødet er slut? Det bliver ofte aftalt, at der skal laves lidt arbejde mellem møderne, f.eks. undervisningsforløb, som skal afprøves eller andre ting.</p> <p>Der findes på nettet mange steder, hvor man kan oprette grupper. Den mest brugte er Facebook, hvor hver deltager opretter en profil, og derefter bliver inviteret af koordinatoren til at deltage i en lukket gruppe.</p> <p>I denne gruppe kan alle læse samtlige indlæg, selv komme med indlæg, oprette konferencer om givne emner, uploade fotos og videoer.</p> <p>Fordelen ved Facebook er, at rigtig mange allerede har oprettet en profil, og besøger sitet jævnligt..</p>
ØKONOMI	<p>Hvert land har fået et beløb til at dække rejseudgifter, fortæring og andet til et vist antal mobiliteter.</p> <p>En mobilitet er, når én person deltager i et møde i et partnerland. Har man f. eks søgt om 12 mobiliteter, betyder det, at man i løbet af de to år projektet løber, skal have foretaget 12 rejser. Det kan f.eks. være fordelt på den måde, at den person fra skolen, der er ansvarlig for projektet rejser 5 gange. Derudover rejser skolens leder 4 gange og en anden lærer 3 gange. $5 + 4 + 3 = 12$</p> <p>Men hvad gør man konkret, når man skal afholde et møde? Der er mange udgifter hen ad vejen på sådan en tur.</p> <p>Til de løse udgifter kan man vælge enten at få udbetalt/overført til ens eget betalingskort eller få et beløb fra skolen til det formål. Når man er ankommet til stedet, hvor mødet holdes, kan man vælge mellem to måder. Den ene er, at de besøgende hver for sig betaler på restauranter, hotel og transport. Det er lidt tidskrævende, men så ved man, hvad ens penge går til.</p> <p>En anden løsning er, at værtslandet betaler restauranter samlet, og har indkøbt diverse billetter til transport og sightseeing forlods. De opkræver så et beløb for hver besøgende, der får en kvittering fra værtsskolen. Meget behageligt når man forlader en restaurant som gæst!</p> <p>Når man rejser hjem fra et møde, er det desuden meget vigtigt, at man har fået et bevis fra skolen på at man har deltaget i mødet. Dette bevis, samt flybilletter og boarding-cards er, hvad Cirius ønsker som kvittering for mobiliteter.</p>

INTERNATIONALISERING

EMNE: ET COMENIUS PROJEKT

SKABE NETVÆRK	Når projektet lakker mod enden, vil man ofte have skabt sig nogle gode kontakter på partnerskolerne. Og det kan bruges i mange sammenhænge. Dels kan man sammen overveje endnu et projekt, og samtidig åbne op for at få nye partnere med i projektet. En anden mulighed er at man fremover kan aftale elev-udvekslingsrejser.
----------------------	--

INTERNATIONALISERING

EMNE: EKSEMPEL PÅ ET COMENIUS PROJEKT

Et eksempel på hvad der kom ud af et Comenius-projekt:

Peer-Education startede som forsøg på Sabro-Korsvejskolen i 2002 i forbindelse med et Comenius-udviklingsprojekt.

Peer-Education betyder, at unge hjælper unge. Det kan være i forhold til omgangsformer, kommunikation, rygning, spiritus, seksualitet osv. Det vi i Comenius-projektet fokuserede på var, at unge kan støtte hinanden i forhold til at undgå/forebygge mobning og at blive bedre til at kommunikere med hinanden. På Sabro-Korsvejskolen er Peer-Education blevet en vigtig del af skolens handlingsplan mod mobning i bestræbelsen på, at alle elever på skolen har et godt skoleliv.

At være Peer-Educator betyder, at man sammen med 5 eller flere klassekammerater er valgt eller har meldt sig til at bruge lidt tid på at hjælpe yngre elever med at håndtere konflikter og socialt samvær konstruktivt. Det kan i praksis eksempelvis handle om, at de større elever bruger et eller flere frikvarterer om ugen i deres venskabsklasse. Eller at de en eller to gange i løbet af skoleåret kommer med den yngre klasse på en udflugt.

På Sabro-Korsvejskolen er hensigten, at store klasser får en venskabsklasse blandt de små. Således at 5. klasserne bliver tilknyttet børnehaveklasserne og de "følger" hinanden de næste 4 år. I de store klasser skal der så udvælges et antal elever i hver klasse, der skal være Peer-Educators. Deres opgave bliver, at de på skift er sammen med den mindre klasse i det første frikvarter hver dag, leger med dem, stopper konflikter osv.

De større elever skal, for at kunne gøre det, gennemgå et kursus i mægling, konflikthåndtering og kommunikation, der bl.a. drejer sig om Girafsprøget. En gang om måneden mødes de med de to klassers lærere og den lærer, der er tilknyttet projektet.

På disse møder evalueres situationer, der er opstået: hvordan håndterede man de forskellige hændelser? Er der situationer, der er sværere at håndtere for de unge "Peers" end andre? Peer-educatorerne skal også til alle tider vide, at de blot er "første led". Sker der noget, de ikke føler sig i stand til at håndtere, skal der være en lærer, der kan tage over.

Derudover har vi også idéer til, hvordan klasserne kan få glæde af hinanden fagligt. Et eksempel kan være en 1. klasse og en 6. klasse, der samarbejder om at lave en eventyrbog. Først fortæller 1. klasserne historier til de store, der optager det på bånd. Derefter skriver de store historierne rent, omformulerer til korrekt sprogbrug og får måske også tilføjet en masse tillægsord, sansninger o.a. Næste skridt er, at de store læser historierne op for de små, der så skal lave en illustration til historien, som efterfølgende scannes ind af de store. Og til sidst skal historierne publiceres.

INTERNATIONALISERING

EMNE: EKSEMPEL PÅ ET COMENIUS PROJEKT

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>Peer-education har to målgrupper: de yngre elever og peer-educators.</p> <p>Målet for de yngre elever er, at de større elever medvirker til at skabe tryggere rammer for de yngres skoleliv ved at vise det bedre eksempel, være til stede samt gribe ind, når de yngre elever tørner sammen i konflikter.</p>	<p>Børn er ofte i konflikter, både indbyrdes og med autoriteter med en meget negativ indvirkning på deres indlæring, opførsel og selvværd til følge. Peer-education kan støtte børn i at lære at håndtere konflikter hensigtsmæssigt.</p>	<p>Klasserne parres på den måde, at 5. klasserne bliver peer-educators og venskabsklasse med 0. klasse. Klassevenskabet fortsætter indtil 5. går i 9., og 0. går i 4. og året efter selv fungerer som peer-educators for nye 0. klasser 0. & 5.</p> <p>De store tager med på ture ud af huset.</p> <p>Idrætsaktiviteter.</p> <p>Hjælper de små med at lære trafikregler.</p> <p>Deltager i julehygge 1. & 6.</p> <p>De små fortæller historier til de store, der skriver historierne ned.</p>	<p>Er du med mod mobning? 42 veje til bedre trivsel Udgivet af DCUM</p> <p>www.peer-education.dk</p> <p>www.brug-konflikten.dk</p> <p>www.aalf.dk/mit+job/paedagogik/peer++education</p>	<p>Peer-education er forebyggende og indgribende i forhold til mobning og konflikt-eskalering. Ved at vise de mindre elever et bedre eksempel og tage fat i konflikterne efterhånden, som de opstår, ændres kulturen for adfærd på en skole stille og roligt.</p> <p>Enhver der har observeret interaktioner mellem børn ved, at der sker en kontinuerlig social læring. Børn taler samme sprog og er ofte mere intimiderede af en voksenbarn kommunikation end af en uformel kommunikation med en ligemand, hvilket medfører større indflydelse for det enkelte barn.</p>

INTERNATIONALISERING

EMNE: EKSEMPEL PÅ ET COMENIUS PROJEKT

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER
<p>For peer-educators er målet med arbejdet, at de selv bevidstgøres om vigtigheden af at kunne kommunikere på en åben og ordentligt måde samt udvikler færdigheder på det sociale område i det hele taget.</p>		<p>De store læser historierne op for de små, der derefter laver illustrationer til. Disse bliver scannet ind af de store.</p> <p>Det hele udgives som en læsebog for de små.</p> <p>Deltagelse af større elever på et forældremøde.</p>		<p>Ligeledes er peer-education udbytterigt for de større elever. Det at agere rollemodel for yngre elever og hjælpe med at videreformidle en hensigtsmæssig konflikthåndtering, har en positiv indvirkning på peer-educatorens egne færdigheder såsom at lytte, forhandle, organisere, kommunikere, vise forståelse og tage ansvar.</p>

FAG:
EMNE:

LÆRINGSMÅL	EMNER/ PROBLEMSTILLINGER	ARBEJDSFORMER/ AKTIVITETER/ FREMSTILLINGSFORMER	FORSLAG TIL MATERIALE	INDIKATORER